

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2021

Anna Moravcová

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra Sociologie

**Vliv katolických mobilních aplikací na religiozitu mladých
křesťanů**

Bakalářská práce

Autor: Anna Moravcová

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: doc. Mgr. Ján Bunčák, CSc.

Hradec Králové 2021

Zadání bakalářské práce

Autor:	Anna Moravcová
Studium:	F17BP0148
Studijní program:	B6703 Sociologie
Studijní obor:	Sociologie obecná a empirická
Název bakalářské práce:	Vliv katolických mobilních aplikací na religiozitu mladých křesťanů
Název bakalářské práce [A]:	The influence of Catholic Mobile Applications on Religiosity of young Christians

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude zabývat novými informačními technologiemi ve vztahu ke katolickému náboženství. Cílem práce bude zmapovat mobilní aplikace, zprostředkované křesťanskými médii, za účelem lépe porozumět náboženskému kontextu a hledat odpověď na otázku, zda tyto mobilní aplikace, specializující se na náboženství, podporují nebo udržují náboženskou víru v sekularizovaných společnostech. Bude zkoumat vybranou skupinu populace mladých lidí, ve věkové skupině 18-35 let, na území České republiky, která se řadí ke katolickému vyznání a její vztah k užívání katolických mobilních aplikací. V úvodu teoretické části se bude zabývat náboženským kontextem v moderním křesťanství a zapojením religiozity do využívání mobilních aplikací. V praktické části bude za pomoci psaných polostrukturovaných rozhovorů, tedy kvalitativní metodou, mapováno, jaké typy aplikací jsou cílovou skupinou používány. Sběrání dat proběhne e-mailovou komunikací, ovšem bude doplněn o zúčastněné pozorování a neformálními rozhovory s členy křesťanských mládežnických skupin. Závěr práce bude tvořit shrnutí výsledků výzkumu a odpověď na otázku, zda nové informační technologie, konkrétně mobilní aplikace, podporují náboženskou víru a jejich vliv na religiozitu mladých lidí.

BAUMAN, Zygmunt. *Tekutá modernita*. Praha: Mladá fronta, 2002. ISBN 80-204-0966-1.

CAMPBELL, Heidi A., ed. *Digital Religion: Understanding religious practice in new media worlds*. New York: Routledge, 2013. ISBN 978-0-415-67610-6.

CASTELLS, Manuel. *The Rise of the Network Society: Information Age: Economy, Society and Culture*. 2nd ed. Chichester: Wiley Blackwell, 2009. ISBN 978-1-4051-9686-4.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.

GRANT, August E., Amanda F. C. STURGILL, Chiung Hwang CHEN a Daniel A. STOUT. *Religion online: How digital technology is changing the way we worship and pray*. Santa Barbara: Praeger, 2019. ISBN 978-1-4408-5371-5.

HAMPLOVÁ, Dana. *Náboženství v české společnosti na prahu 3. tisíciletí*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2244-6.

HOOVER, Stewart M. a Lynn Schofield CLARK. *Practicing religion in the age of the media: Explorations in Media, Religion, and Culture*. Columbia University Press: Chichester, 2002. ISBN 0-231-12088-5.

HOOVER, Hoover, M. S. a Knut LUNDBY. *Rethinking media, religion, and culture*. New Delhi: Sage Publications, 1997. ISBN 0-7619-0170-1.

JANDOUREK, Jan. *Vzestup a pád moderního ateismu*. Praha: Grana, 2010. ISBN 978-80-247-2981-7.

LUŽNÝ, Dušan. *Individualizace náboženství a identita: poznámky k současné sociologii náboženství*. Praha: Malvern, 2010. ISBN 978-80-86702-69-8.

LYON, David. *Ježíš v Disneylandu*. Praha: Mladá fronta, 2002. ISBN 80-204-0941-6.

NEKVAPIL, Václav, Rudolf VÉVODA, Chiung Hwang CHEN a Daniel A. STOUT. *Média, kultura a náboženství. Vyšší odborná škola publicistiky*. Praha, 2007. ISBN 978-80-903757-2-7.

Garantující pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: doc. Mgr. Ján Bunčák, CSc.

Oponent: Mgr. Lucie Cviklová, M.A., Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 8.9.2020

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením doc. Mgr. Jána Bunčáka, Csc. samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 10.12. 2020

Anna Moravcová

Anotace

MORAVCOVÁ. ANNA. Vliv *Katolických mobilních aplikací na religiozitu mladých křesťanů*. Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2021, 59 s. Bakalářská práce

Tato bakalářská práce se věnuje mobilním aplikacím především katolického původu. Cílem práce je zjistit jakým způsobem používají katolické mobilní aplikace mladí lidé od věku 15-35 let z Královéhradecké diecéze a jak hodnotí dopady jejich používání na svou víru. Sběr dat probíhá za pomoci dotazníkového šetření, které probíhá online formou. Bakalářská práce nejprve pojednává o obecné definici sekularizace, a to především Romanovi Vidovi a Demeratha. Teoretický rámec sekularizace je následně vsazen do sekularizačního paradigmatu, kde je téma dále rozpracované Karlem Dobbelaerem. Následně se bakalářská práce věnuje sekularizačními procesy v České republice, kde jsou zachyceny statistické údaje obyvatel hlásící se ke katolické církvi. Postupně práce přechází k zapojení Katolické církve do moderních komunikačních technologií na území České republiky, které postupně přechází k mobilním aplikacím.

Klíčová slova: chytrý telefon, mladí lidé, moderní technologie, katolická církev.

Annotation

MORAVCOVÁ, ANNA. *The influence of Catholic mobile applications on the religiosity of young Christians*. Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2021, 59 pp. Bachelor thesis.

This bachelor thesis deals with mobile applications, especially of Catholic origin. The aim of the thesis is to find out how Catholic mobile applications are used by young people aged 15-35 from the Hradec Králové diocese and how they evaluate the effects of ITS use on their faith. Data collection takes place with the help of a questionnaire survey, which takes place online. The bachelor thesis first deals with the general definition of secularization, especially Roman Vid and Demerath. The theoretical framework of secularization is then embedded in the secularization paradigm, where the topic is further developed by Karel Dobbelaer. Subsequently, the bachelor's thesis deals with the secularization processes in the Czech Republic, which captures the statistical data of the population belonging to the Catholic Church. Gradually, the work moves to the involvement of the Catholic Church in modern communication technologies in the Czech Republic, which is gradually moving to mobile applications

Keywords: smart phone, young people, modern technology, catholic church

Poděkování

Zde bych především ráda poděkovala panu doc. Mgr. Jánů Bunčákovi, Csc. za vedení mé bakalářské práce a za odbornou pomoc s její realizací. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se zúčastnili mého výzkumu. V neposlední řadě poděkování i mé rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali.

Obsah

Úvod	1
1 Náboženství a moderní společnost	2
1.1 Teorie sekularizace	3
1.2 Sekularizační paradigma	7
1.3 Sekularizační paradigma podle Karla Dobbelaera	8
1.4 Sekularizační procesy v České republice	9
1.5 Současné české výzkumy náboženství	12
2 Globalizace a náboženství	16
2.1 Zapojení Katolické církve v České republice do moderních komunikačních technologií ..	17
2.2 Katolické mobilní aplikace	18
3 Výzkumná část	24
3.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky	24
3.2 Metodologie	25
3.3 Dotazník	25
3.4 Výzkumný vzorek a jeho výběr	26
4 Sběr a zpracovávání dat	28
4.1 základní údaje o respondentech	28
4.2 Používání katolických mobilních aplikací	31
4.3 Používání katolických mobilních aplikací a osobní víra	36
4.4 Odpovědi na výzkumné otázky	39
5 Shrnutí výsledků a závěr	48
Seznam použité literatury	50
Přílohy	52
Seznam tabulek	58
Seznam obrázků	59

Úvod

Ve své práci chci konfrontovat spojení dvou fenoménů: náboženství a mobilních aplikací. S rozvojem technologií se otevírají nové možnosti v komunikaci. Náboženské organizace se jejich prostřednictvím snaží držet krok s moderní dobou. Jednou z těchto organizací je i Římskokatolická církev, která je aktivní nejen na sociálních sítích, ale je také tvůrcem několika mobilních aplikací a stále vytváří nové. Téma práce jsem si zvolila, protože průnik moderních technologií do světa náboženství je často diskutovaným tématem. Chtěla bych tímto novým pohledem přispět do sociologie náboženství. Cílem práce bude zjistit, zda nové informační technologie, konkrétně mobilní aplikace, podporují religiozitu mladých lidí.

V úvodní teoretické části se nacházejí informace o sekularizaci a náboženství, na kterou navazuje kapitola o médiích a komunikačních technologiích včetně krátké části o šíření náboženství prostřednictvím komunikačních technologií.

Empirická část začíná popisem metodologie a následně dotazníku. Výzkum se zaměřuje na používání mobilních aplikací v cílové skupině mladých lidí ve věku 15–35 let. Zkoumá, jakým způsobem používají katolické mobilní aplikace mladí lidé z královehradecké diecéze a jak hodnotí dopady jejich používání na svou víru.

1 Náboženství a moderní společnost

V sociologii náboženství je důležité přistupovat k předmětu zkoumání s cílem porozumět roli náboženství v každé společnosti. Je důležité, aby náboženství bylo popsáno nejen z pohledu sociologie, ale také s jiných pohledů. Nejčastěji sociologie spolupracuje s religionistikou, filozofií či antropologií náboženství. Existuje celá škála možností, jak uchopit náboženství. Pro ilustraci uvádím rozdělení témat týkajících se náboženství, důležitých oblastí, ve kterých se dále může rozvíjet bádání podle profesora Miroslava Havelky:

1. *„Co lidé určité doby na určitém místě a patřící do určité pospolitosti o (svém) náboženství skutečně vědí. (Sem může patřit např. působení náboženství ve výuce, koncipování jeho učebnic, formy propagandy, způsob veřejných diskusí, porozumění rituálům a jejich dodržování, formy pověřivosti a přenosy zbožnosti do pověr atp.“¹*
2. *„Co si lidé určité doby na určitém místě a patřící do určité pospolitosti o (svém) náboženství myslí, respektive: jak je hodnotí (jak je ukazují ideové diskuse uvnitř konfesí, navzájem i na veřejnosti, formy reprezentace existujících náboženství a způsoby jejich koexistence se státem, požadavky věřících na pravidla náboženského života i na způsob života kléru, vnímání určitých náboženských motivů v umění a literatuře, postavení konfesí ve veřejném prostoru a intenzita jejich konkurence, vstřícnost náboženství k problémům moderního života atp.“²*
3. *„Do jaké míry se lidé určité doby na určitém místě a patřící do určité pospolitosti s jednotlivými konfesemi a se (svým) náboženstvím vůbec identifikují (do jaké míry např. náboženská přesvědčení intervenují do každodenního života, jaké jsou motivy konverzí, jaká je účast na festivitech a jaké jejich formy se prosazují, do jaké míry lidé dodržují tradiční náboženské zvyky, jak využívají politické strany ve svých programech náboženské ideje a přesvědčení, s jakou intenzitou působí náboženství v sociálních hnutích, do jaké míry jsou akce ve veřejném prostoru spojovány nebo dokonce zvýhodňovány náboženskými podklady, do jaké míry se lidé podílejí na náboženském životě at' už praktikováním nebo ve spolicích a neformálních a*

---

¹ Havelka. M. 2012. „Odkouzlení“ versus sekularizace?!“ Fakulta humanitních studií UK Praha (5) 565

² Tamtéž

formálních skupinách, jaký je sociální původ studentů teologie a náboženských aktivistů v různých sociálních vrstvách atd.“³

Pro uchopení sociologické problematiky náboženství budu některé ze zmíněných témat dále rozvíjet. Nejdůležitější jev, který ovlivnil podobu náboženství v České republice, je sekularizace.

„V úvahách o sekularizaci musíme podle Romana Vido rozlišit pojmy sekularizační narativ, sekularizační teze, sekularizační paradigma, sekularizační teorie a koncept sekularizace“ [Vido, 2011:315]. V této části bakalářské práce se chci zabývat především pojmem sekularizace. Definice sekularizace odpoví na otázku, proč se sekularizace stala tak významnou otázkou pro další vývoj náboženství.

1.1 Teorie sekularizace

Pro další pokračování je důležité nejprve vysvětlit základní rámec teoretického uvažování o sekularizaci. Sekularizace zahrnuje podle Jandourka [2003] několik aspektů:

1. Církevní majetek se převádí do světské moci [Jandourek,2003].
2. Neochota lidí akceptovat náboženské přesvědčení [Jandourek,2003].
3. Uvolňování sociální a politické sféry společnosti, která byla původně závislá na církvi [Jandourek,2003].
4. Menší návštěvnost bohoslužeb [Jandourek,2003].

Vznik slova sekularizace je vysvětlován v nespočtu děl. Dle mého názoru nejlepší vysvětlení podává český sociolog Roman Vido v díle *Konec velkého vyprávění? Sekularizace v sociologické perspektivě*. Vido se snažil o zachycení širšího vnímání pojmu sekularizace napříč historickému vývoji především ve Francii, Německu a ve Spojených státech amerických. [Vido, 2011]

Z historického hlediska pojem sekularizace nabýval odlišné významy. Z nejvíce používaných významů je pojem sekularizace spojován se ztrátou území. Prohrané války vedly k tomu, že vítězné strany dostaly část území prohrané strany. Například válka

---

³ Havelka. M. 2012. „Odkouzlení“ versus sekularizace?!“ Fakulta humanitních studií UK Praha (5) 565

mezi Francií a Svatou říší římskou byla prohrou pro Svatou říši, která následně ztratila území, které bylo na břehu Rýna, a majetek byl redistribuován od duchovenstva do majetku světských vládců. Zde se Vido odvolává na Lubbeho, který konstatuje, že tento čin nejvíce prohloubil negativní vnímání pojmu sekularizace.

S nástupem prvních sociologů (například Maxe Webera Comta, Maxe Webera, Karla Marxe a dalších) se sekularizace stala více deskriptivní a sociologové začali vytvářet svoje úvahy o sekularizaci [Vido, 2011].⁴ „*Náboženství pro ně představovalo důležitou složku v analýzách společenských přeměn, které s sebou přinesl přechod od tradiční k moderní společnosti*“ [Vido, 2011:13]. Sekularizaci vnímali jako „katalyzátor“ či „porodní bábu“ modernity jako takové a sekularizace tvořila součást řady výkladů modernizace. Mnoho dalších sociologů stavělo na teoriích prvních sociologů, protože definovali základní prvky, které inspirovali mnoho dalších sociologů. I přesto, že každý z nich představuje odlišný pohled na sekularizaci, jejich úhly pohledu představovaly rozdílné názory na pozici náboženství, které panovalo v tradiční a moderní společnosti. Mezi díla, řadící se do základních prvků teoretizování o sekularizaci, bych zařadila myšlenky Maxe Webera. Základním dílem Maxe Webera o náboženství je *Protestantská etika a duch kapitalismu*, kde se soustřeďuje na porozumění vzniku kapitalismu. Pro svůj rozbor od Maxe Webera vybírám pojem „odkouzlení světa“, které ovlivnilo řadu dalších badatelů. Pod pojmem odkouzlení je představena racionalita. Pro přesné vysvětlení použiji Havelkovu analýzu Weberova pojmu „odkouzlení“. Weber používal odkouzlení pouze pro označení a výklad zvláštního, do značné míry nechtěného, nicméně údajně nutného bočního, sociálního a kulturního fenoménu novověkého vývoje vědy, doprovázeného ekonomickou kalkulací a sociální a politickou emancipací. Nerozuměl tím ale nějakou prvoplánovou ztrátu „božského“ a transcendence vůbec, ale jen změnu forem jejich hledání a prožívání. A zároveň chtěl poukázat na vznik nové civilizační situace umožňující „disponovatelnost stvořením“ a na faktickou vydanost víry ve stvoření kritické argumentace vědy, vědeckotechnickému vědění a případně i technologickým znalostem, zejména obecným a dlouhodobým tlakům ekonomické racionality, kdy se posvátné sice mění, ale nemizí.“⁵ Odkouzlení dává nový pohled na

---

⁴ Podrobný rozbor zahrnuje pouze vybrané teorie sociologů, protože bakalářská práce je omezená svým rozsahem.

⁵ Havelka. M. 2012. „*Odkouzlení“ versus sekularizace?!*“ Fakulta humanitních studií UK Praha (5) 575

sociologii náboženství. Náboženství a věda se od sebe oddělují. Věda pohlíží na náboženství jako na něco, co nemůže prokázat svoji racionální stránku. Havelka uvádí, že odkouzlení je vnímáno spíše jako paralelní jev k sekularizaci než jako zvláštní forma.⁶ Je tedy důležité objasnit situaci náboženství ve společnosti. V důsledku toho začali sociologové více teoretizovat a vznikala díla zaměřená na pozici náboženství v moderních společnostech.

Český sociolog David Václavík [2010] tvrdí, že sekularizace má podle jeho názoru dvě podoby, *institucionální* a *symbolickou*. Součástí institucionální podoby sekularizace je:

- Ztráta vlivu náboženských institucí na zásadní politická a hospodářská rozhodnutí, co je důsledkem oddělení státu od církve.
- Vyvlastnění především nemovitého církevního majetku.
- Emancipace vzdělanosti.

O symbolické stránce sekularizace tvrdí, že: se jedná o víc než jen o politicko-společenský proces [Václavík, 2010]. „*Postihuje totiž nejen výše uvedené oblasti, ale také výklad světa, včetně přístupu k tomu, co nazýváme svět, což je možné doložit na postupném mizení náboženských námětů a obsahů z umění, filosofie, ale především z vědy, která sama o sobě ztělesňuje autonomní a veskrze sekulární pohled na svět. A v neposlední řadě něco jako proces sekularizace proběhlo i v lidském vědomí*“ [Václavík, 2010: 31–32].

Mezi zahraniční sociology, nabízející svou typologii sekularizace patří J. Demerath. Podle Demeratha [2007] má sekularizace následující podobu.

a) *Vyplývající sekularizace*

„*Sekularizační koncept probíhá pozvolna. Jedná se o analýzu sekularizačních procesů, které probíhají pozvolna a v jejichž rámci působí nepřímo i celá řada podnětů. Ty nejsou zamýšleny prvoplánově jako impulzy mající dopomoci k nastolení sekularizované společnosti*“ [Stanislav Balík, Lukáš Fasora, aj., 2015:366-367]. Tyto společenské impulzy jsou dané kulturním kontextem.

---

⁶ Havelka, M. 2012. „*Odkouzlení*“ versus sekularizace?!“ Fakulta humanitních studií UK Praha (5) 575

b) *Donucovací sekularizace*

Typ sekularizace, který vychází od impulzů autority, která je dána sociálním a kulturním kontextem. Autorita může zákony a nařízení vydávat na základě typu moci [Demerath, 2007]. Může se jednat o nařízení v podobě určitého nátlaku na společnost. Druhou podobou je autorita, která vydává nařízení v různých pravidlech.

c) *Difuzní sekularizace*

Sekularizační vlivy, které působí ve společnosti, proměňují zvyky, tradice a pravidla. Ze sekularizace plynou i rozsáhlé důsledky, kterých příčinu Demerath vidí v mezikulturních kontaktech. Mezikulturní kontakty se přičiňují k tomu, že společnost přijímá různé kulturní inovace. „Dochází k zesvětšování původně náboženských představ, ale i obráceně k sakralizaci původně sekulárních představ.“ [Stanislav Balík, Lukáš Fasora, aj., 2015:366]. Difuzní sekularizace působí společně s dalšími procesy, zejména s globalizací.

d) *Imperialistická sekularizace*

„Sekularizace, v níž hraje roli přímá intervence ze strany vnějších sil. Ideje sekularizace a s tím spojené institucionální procesy a jejich implementace jsou vnucovány z vnějšku.“ [Stanislav Balík, Lukáš Fasora, aj., 2015:366].

Různí sociologové vytvářely svoji teorii, podle které sekularizace probíhala a ovlivňovala společnost. Autoři těchto konceptů se snažili zachytit všechny oblasti, ve kterých sekularizace probíhala a popsat změny, které přinesla. Podle většiny autorů díky sekularizaci vyrůstá nová společnost, která je založena na pluralitě. Díky pluralitě se společnost individualizuje, protože pluralita zajišťuje prostor pro vícero názorů nejen v oblasti víry a náboženství. Lidé si tak mohou vybrat, jaký názor budou podporovat a šířit dále. Celkově se společnost začíná více diferenciovat a sociální třídy jsou si čím dál tím více odcizeny. Mnoho církví se v důsledku oslabení své pozice dostává do složité situace. Náboženský život, který zahrnuje obřady a rituály, se stává privátní záležitostí. „Církev vstupují na trh, kde se snaží nabízet své služby a soupeří s ostatními církvemi“

[Berger, 1990:135-138]. V moderní společnosti je náboženství vnímáno jako cesta volby, kterou jedinec může přijmout nebo odmítnout.

1.2 Sekularizační paradigma

Teorie různých autorů je nutno zasadit do určitého rámce, který je vytvářen pojmem paradigmatu. K sekularizačnímu paradigmatu se Vido vyjadřuje, že „*hovořit v kontextu sociologie náboženství o sekularizační teorii v jednotném čísle je zavádějící. Adekvátnějším přístupem se jeví být perspektiva, která umožňuje zachytit současně momenty jednoty a plurality v rámci sociologického teoretizování o sekularizaci. Prostředkem k takovému kroku je odlišení jednoho sekularizačního paradigmatu na straně jedné a mnohosti sekularizačních teorií na straně druhé*“ [Vido,2011:314]. Sekularizační paradigma se obecně zabývá vztahem mezi modernizací a náboženstvím. V rámci tohoto paradigmatu nalézá několik myšlenkových táborů. Vychází z prací Karla Dobbelaera, Olivera Tschannena, Jamese Beckforda a Dušana Lužného. Jejich teorie je možné zasadit do širšího rámce myšlenkových táborů a v jejich rámci je porovnat.⁷ Roman Vido tyto roztřídil tyto myšlenkové tábory.⁸ Jeho rozčlenění myšlenkových táborů uvádí Jiří Šubrt v knize *Soudobá sociologie*.

- První skupinu představují zejména teorie Talcotta Parsonse a Niklase Luhmanna, kteří na sekularizaci nahlízejí optikou funkcionalismu a myšlenkově jsou zakotveni v Durkheimovi.
- Druhá skupina, která se vyvíjela paralelně s první, vycházela z myšlenek Alberta Schutze.
- Třetí skupina stavěla na principu dialektiky. K tomuto směru Roman Vido [2011] řadí Briana Wilsona, Davida Martina a Richarda Fenna.

---

⁷ Historický vývoj pojmu „sekularizace“ je rozpracovaný Romanem Videm [2011,15-22]

⁸ K rozpracování různých sekularizačních teorií viz. Roman Vido [2011,69-187], Karel Dobbelaere také přispěl k sekularizačním teoriím. „Pokusil o klasifikaci vybraných sekularizačních teorií ve vztahu k sociologickým paradigmatům, z nichž vycházejí. Jedná se o koncepty: Petera Bergera, Thomase Luckmanna, Bryana Wilsona a Niklase Luhmanna“ [Vido, 2011:184].

1.3 Sekularizační paradigma podle Karla Dobbelaera

Teoretickým rozpracováním sekularizačního paradigmatu se zabýval belgický sociolog Karl Dobbelaer [2014], který svými teoretickými a empirickými studii ovlivnil mnoho dalších badatelů náboženství. „*Je představitelem konceptu tzv. „symbolického završení“, který empiricky potvrdil a zasloužil se o uspořádání sekularizačního paradigmatu do přehlednějšího schématu.*“ [Vido, 2011:180]. Sekularizační paradigma zahrnovalo velmi mnoho různých významů, které vedly k metodologickým a interpretačním problémům. Východiskem z této mnohoznačnosti je bližší analýza různých významů sekularizace. Dobbelaere chápe sekularizaci jako: „*pokles společenského významu náboženství v důsledku funkcionální diferenciaci, která činí z náboženství pouze jeden ze subsystémů vedle jiných a zbavuje jej dřívější překlenující a zastrahující funkce ve vztahu k celku sociálního systému*“ [Vido, 2011:182]. Ve svém díle *Sekularizace, analýza ve třech úrovních*, které publikoval v roce 1981, píše o završení sekularizačního paradigmatu. V této své práci Dobbelaere dokazuje, že sekularizace je závislá na kulturním kontextu, který je rozvíjen různými sociálními skupinami. Průběh procesu sekularizace opisuje takto:

1. Societální sekularizace (*societal secularization*). Na této nejvyšší úrovni probíhá funkcionální diferenciaci, v důsledku které se prohlubuje autonomie jednotlivých sociálních sfér (politika, ekonomika, vzdělání a jiné). Vědy rozvíjené v rámci těchto sfér se stávají nezávislé od „posvátného baldachýnu“. V autonomních sociálních sférách se zmenšuje význam hodnot institucionalizovaných původně v církevním náboženství [Dobbelaere, 2014].
2. Organizační sekularizace (*organizational secularization*). Na této úrovni sekularizace označuje změny, které probíhají v náboženských organizacích. Jedná se o vznik nových hnutí, sekt, církví a dalších náboženských organizací [Dobbelaere, 2014]. Důsledkem těchto změn je vznik plurality náboženství a zvláštního občanského náboženství. Náboženství ustupuje z veřejné sféry do sféry soukromého života, ve kterém nabývá různých historických podob od primitivní a archaické, raně „novověké“ až po moderní. Dobbelaere tyto podoby

náboženství působící v soukromé sféře charakterizuje a popisuje, jejich roli ve společnosti.

3. Individuální sekularizace je mírou „náboženské angažovanosti“ a týká se chování jednotlivce. Individuální sekularizace je mírou stupně integrace v náboženských organizacích. Náboženské normy jsou autoritami předepsané názory a chování, které mohou jedinci přijmout nebo odmítnout. Odmítnutí náboženské víry a náboženských praktik je projevem poklesu religiozity. Znovu obnovení náboženských praktik a chování, které bylo zanedbáváno, znamená, že probíhá transformace náboženství. [Vido, 2011]

Celkový pohled Karla Dobbelaera na sekularizační teorii se dá shrnout následovně: *„Sekularizační proces není ani jednodimenzionální, ani nevyhnutelný, variuje v tempu, výskytu a dopadu v závislosti na konkrétním místě. Klíčovými faktory jsou socio-kulturní situace, skupiny participující na konfliktu ohledně náboženství a dopad funkcionální racionality na společnost a její jednotlivé sféry.“* [Vido, 2011:185]. Aby bylo možné sekularizační teorie empiricky testovat, je důležité, aby byly formulovány přesně vymezené koncepty, které zachytí co nejvíce zkoumaných aspektů. Karel Dobbelaere přispívá svojí teorií sekularizace na ustanovení sekularizačního paradigmatu, stala se základem pro vzniku dalších vědeckých prací a také terčem kritiky. Práce Karla Dobbelaera [2014] nastiňuje důsledky, které sekularizace přináší a komplexní nahlížení na sekularizaci. Důležitý je i empirický pohled na sekularizaci, proto jsem pro další analýzu vybrala empirické zkoumání sekularizace.

Pro empirické zkoumání sekularizace jsou důležité především jasné formulace konceptu, na který navazují další konstrukty, které tvoří základ výzkumu. Tato empirická zkoumání navazují na znalost sekularizačních změn v určitém historickém období a na konkrétním místě. Jelikož se moje bakalářská práce zaměřuje na Českou republiku, je důležité nastínit situaci vývoje sekularizace na jejím území.

1.4 Sekularizační procesy v České republice

Sekularizační procesy, které proběhly na území České republiky, proměňovaly religiozitu obyvatelstva. Průběh sekularizace v České republice je zachycován v několika rovinách. První je rovina statistických informací pořizované Českým

statistickým úřadem. Základní údaje o vývoji počtu věřících a nepřímo o průběhu sekularizace pocházejí ze sčítání obyvatel. Zachycují probíhající sekularizační změny v nejhrubší podobě jako pokles počtu lidí, kteří se hlásí k některému náboženskému vyznání.

Pokles počtu lidí, kteří se hlásí k některému náboženství, byl zaznamenán v několika vlnách. Z porovnání výsledků sčítání lidu v roce 1910 a 1921 vyplývá, že katolická církev v tomto desetiletí ztratila víc než milion věřících. Další pokles byl zaznamenán po druhé světové válce v důsledku demografických a politických změn.

Struktura obyvatel podle náboženské víry po roce 1990

Struktura obyvatel podle náboženské víry (náboženského vyznání) v letech 1991 - 2011

	1991		2001		2011	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Obyvatelstvo celkem ¹⁾	10 302 215	100,0	10 230 060	100,0	10 436 560	100,0
Věřící	4 523 734	43,9	3 288 088	32,1	2 168 952	20,8
z toho						
Církev československá husitská	178 036	1,7	99 103	1,0	39 229	0,4
Církev římskokatolická	4 021 385	39,0	2 740 780	26,8	1 082 463	10,4
Českobratrská církev evangelická	203 996	2,0	117 212	1,1	51 858	0,5
Nábož. spol. Svědkové Jehovovi	14 575	0,1	23 162	0,2	13 069	0,1
Pravosl. církev v českých zemích	19 354	0,2	22 968	0,2	20 533	0,2
Slezská evangelická církev a.v.	33 130	0,3	14 020	0,1	8 158	0,1
Osoby bez víry (bez vyznání)	4 112 864	39,9	6 039 991	59,0	3 604 095	34,5
Neuvedeno (nezjištěno)	1 665 617	16,2	901 981	8,8	4 662 455	44,7

¹⁾ v letech 1991 a 2001 trvale bydlící, v roce 2011 obvykle bydlící

Zdroj: Český statistický úřad

Statistické údaje v tabulce, ukazují, že celkově počet věřících od roku 1991 do 2011 výrazně klesl. Pokud analyzujeme vývoj u každého náboženství, zjišťujeme, že největší početní zastoupení má **Římskokatolická církev**, ke které se v roce 1991 hlásilo okolo 4 milionů věřících. Během roku 2001 a 2011 jejich počet klesl na 1 082 463 katolíků. Pokles počtu věřících zaznamenaly i jiné náboženské organizace. U **Církve československé husitské** počet členů od roku 1991 stále klesá, v roce 2011 měla necelých 39 299 členů. K **Slezské církvi evangelické** se v roce 1991 hlásilo 33 130 věřících osob. V roce 2001 zde byl zaznamenán prudký pokles věřících osob na 14 020 věřících osob, dále v roce 2011 na pouhých 8 158 osob. **Českobratrská církev evangelická** zaznamenala také jako předchozí církve nižší počet členů. U **Pravoslavné církve** je vidět mírný nárůst věřících lidí v roce 2001, ale v roce 2011 je zaznamenán pokles počtu na 20 533 členů. Tento stav lze pozorovat i u **Svědků Jehovových**, kde

byl v roce 2001 zaznamenán nárůst počtu členů, ale v roce 2011 Svědkové Jehovovi zaregistrovali pokles věřících na 13 069 členů.

Počet osob hlásících se ke Katolické církvi v letech 2001 a 2011

Osoby hlásící se k Církvi římskokatolické podle věku v letech 2001 a 2011

Věk	2001			2011		
	hlásící se k Církvi římskokat.	podíly v %		hlásící se k Církvi římskokat.	podíly v %	
		obyvatel v daném věku	hlásících se k církvi		obyvatel v daném věku	hlásících se k církvi
Celkem	2 740 780	26,8	100,0	1 082 463	10,4	100,0
z toho:						
0 - 14	271 128	16,4	9,9	113 022	7,6	10,4
15 - 19	114 058	16,7	4,1	40 251	7,0	3,7
20 - 29	280 763	16,4	10,2	88 594	6,4	8,2
30 - 39	242 443	17,6	8,8	124 674	7,1	11,5
40 - 49	314 179	21,4	11,4	110 359	7,9	10,2
50 - 59	504 956	34,8	18,4	132 610	9,4	12,3
60 - 69	481 983	53,1	17,6	202 273	15,5	18,7
70 a více	530 950	54,4	19,4	269 717	24,9	24,9

Zdroj: Český statistický úřad

Údaje, které jsou z roku 2001 a 2011, vypovídají, že religiozita katolické církve klesá. Zde je zaznamenán velký propad mezi lety 2001 a 2011 v religiozitě obyvatelstva, a to až o úbytek lidí, kteří se přestali hlásit ke katolické církvi.

V statistických šetřeních bylo uvedení náboženského vyznání povinné, ale v roce 2011 se tento údaj stal nepovinný a osoby, které neuvedly své náboženské vyznání, byly zařazeny do kategorie osob bez vyznání.

Druhou rovinou zachycování sekularizace jsou sociologické výzkumy, které si všimají především faktory, které zapříčinily pokles počtu věřících. Důležitou otázkou je určení historického milníku, který stojí na začátku sekularizačních změn a ovlivňuje pozdější vývoj vztahů k náboženství. Stanislav Balík, Lukáš Fasora, Jiří Hanuš a Marek Vlha za takový milník považují rok 1848, protože je to rok, kterým začíná v českých zemích institucionální oddělení světské politiky od náboženské, a vznikají počátky antiklerikální ideologie. Tato institucionální změna měla za následek pozdější zásadní vývojové proměny, vznik české občanské společnosti a pluralitní politiky. V 19. století se měnila česká společnost a zároveň religiozita obyvatel.

Po roce 1948 byl pokles počtu lidí, kteří přestali mít zájem o náboženství způsobený politickým tlakem na obyvatelstvo v tehdejší Československu. Tento tlak lze nejlépe zaznamenat ve školství. Všechny politické strany, spolky, hnutí, se snažily získat mládež na svoji stranu. Mládež byla velmi významná, protože „*tím mohly ovlivňovat jak budoucnost vlastní, tak budoucnost celého národa.*“ [Balík, Fasora, Hanuš, Vlha, 2015:11]. Režim úplně omezil církevní školství a výuku náboženství. Náboženství se přesunulo do privátní sféry, protože projevy náboženské víry byly tehdejší režimem potlačovány. Ve školách se učilo pouze hodnotám a pravidlům, které vyznával tehdejší režim. Existovaly i další politické vlivy ale nebyly tak významné jako působení prostřednictvím školství.⁹ To lze zaznamenat v církevních indikátorech, ke kterým se v katolické církvi řadí počet provedených obřadů (křest, biřmování, svatba, pohřeb a další).¹⁰ Působením tehdejšího režimu klesal zájem o tyto obřady a v neposlední řadě i zájem o účast na bohoslužbách.

1.5 Současné české výzkumy náboženství

Sociologii náboženství je věnováno mnoho pozornosti, proto se sociologie náboženství může pyšnit celou řadou prací. Pro většinu sociologů, kteří se snaží zachytit důležité stránky náboženství, tvoří základ poznání kvantitativní údaje ze sčítání obyvatel. Další data, se kterými pracují sociologové, pocházejí ze specializovaných národních nebo mezinárodních výzkumů, jakými jsou programy ISSP (Mezinárodní program sociálních dotazníkových šetření) nebo EVS (Evropská studia hodnot). Jiné mezinárodní výzkumy provádí rovněž v České republice americký PEW Research Center, který se zaměřuje na západní a východní Evropu [Nešpor, 2020].

České sociologické výzkumy zachycují vývoj religiozity v situaci prohlubující se sekularizace. Náboženství se věnuje celá řada českých sociologů, z nichž někteří jsou velmi známí, například Ladislav Rabušic, Dušan Lužný, Zdeněk Nešpor nebo Hana Hamplová [2013]. Kvantitativní zaměření sociologie náboženství reprezentují Ladislav Rabušic [2020], Dana Hamplová [2013] a Zdeněk Nešpor [2020]. S kvalitativním a sociálně antropologickým výzkumem jsou spojená jména Dušana Lužného, Davida Václavíka [2010], nebo Zdenka Vojtíška. Z. Nešpor konstatuje: „*V české společnosti se*

---

⁹ Mobilizaci ve školství [Balík, Fasora, Hanuš, Vlha, 2015:121-15].

¹⁰ Vývoj podstupování obřadů bylo zaznamenáváno místními farnostmi, kde lidé tyto obřady podstupoval.

totiž sice o náboženství široce a leckdy vášnivě diskutuje, zásadním problémem většiny těchto názorových výměn je však jejich povrchnost a obsahová nebo historická nekorektnost. K náboženství se vyjadřuje nebo na ně má vlastní názor skoro každý, aniž by věnoval pozornost, čas a energii hlubšímu studiu. Tím dochází k neporozumění, chybám a jejich opakování prostřednictvím médií. Dokonce i akademičtí pracovníci a veřejní intelektuálové si někdy pletou jednotlivé církve a náboženské směry, špatně zařazují osobnosti, které se k nim hlásí a podobně.“ [Nešpor, 2020:26].

Mezi českými výzkumy používající kvantitativní metodu patří dílo *Náboženství v české společnosti na prahu 3. tisíciletí* od Hany Hamplové [2013], ve kterém popisuje náboženský život v České republice. Zkoumala 690 mužů a 822 žen starších 18 let a výsledky svého výzkumu porovnávala s výsledky projektu ISSP z roku 2008.¹¹ Porovnávala zejména vztah k magii a křesťanství, ale zkoumala i postavení mužů a žen na pracovním trhu v souvislosti s jejich náboženskou orientací. Pracovní trh je charakteristický svojí racionalitou, zdůrazňuje logiku a nedává mnoho prostoru k religiozitě. Dospěla k závěru, že spojení mezi zaměstnaností a religiozitou nelze plně vysvětlit.¹²

Sociologické výzkumy potvrzují, že prvenství ve víře si drží starší obyvatelstvo, pro které je religiozita důležitá. Čím je jedinec starší, tím je pravděpodobnější, že se bude hlásit k víře. Tento fakt může být způsobený odlišným historickým působením náboženské víry na život starší generace. Pokud jedinec nebyl veden k víře, je malá pravděpodobnost, že k ní bude vést svoje děti. Dana Hamplová [2013] vysvětluje vyšší míru religiozity starší generace jinak: „*Mladší generace opouští velké lidové církve (či v nich nikdy nebyla), zároveň však platí, že malé, převážně evangelikální charismatické-denominace, kterým se podařilo udržet relativní konzervatismus z hlediska obsahu náboženské víry, avšak z hlediska formy vsřebat prvky soudobé popkultury, úspěšně*

---

¹¹ „V srovnávání byly použity proměnné magie a křesťanství, které se na základě korelačního koeficientu vypočítaly. Výsledky ukázaly, že lidé, kteří věří v některé prvky křesťanské věrouky jsou otevřenější v magii. Mezi těmito prvky je korelační koeficient silný především ve skandinávských zemích. V Irsku a Lotyšsku korelační koeficient není tak silný“ [Hamplová, 2013:79].

¹² K tomuto tématu Hana Hamplová ověřovala data za pomocí metody sekundární analýzy dat z různých zemí, z nichž dospěla k závěru, že v USA a Kanadě vyšší religiozitu nelze vysvětlit mírou jejich zapojení do pracovního trhu [Hamplová 2013]. Vztah mezi pracovním trhem a religiozitou u žen byl potvrzen v Austrálii.

narůstají.“ [Hamplová, 2013:137]. Vysvětluje tedy vícero faktorů, které ovlivňují mladou generaci v rozhodování o setrvání nebo změně své náboženské orientace.

Nejnovějším shrnutím výsledků mezinárodního výzkumného projektu EVS je kniha *Odděleně a spolu* [Ladislav Rabušic, Zuzana Kusá, eds., 2020], která porovnává religiozitu v Česku a na Slovensku. Autoři hledají odpovědi na otázku, jak se v době samostatné existence obou zemí měnily hodnotové orientace jejich obyvatel. Ukazují, že obě společnosti charakterizuje nelineární vývoj hodnot. Češi a Slováci se v části hodnotového spektra od sebe vzdalují, ale v řadě hodnotových otázek mají k sobě stejně blízko jako na počátku 90. Let, i když v obou zemích probíhal vývoj po rozpadu společného státu odlišným způsobem.

Publikace *Česká religiozita po rozpadu společného státu* [Nešpor, 2020] je věnována především otázce vztahů mezi církví a státem. Zkoumá postavení českých církví, které mají zvláštní zákonem stanovená práva.¹³ Důraz klade na politickou situaci v obou zemích, která ovlivňuje postavení církví.¹⁴ Autor dochází k závěru, že „v obou zemích pokračuje sekularizace“, ale toto promíšení můžeme snadno označit nálepkou „postsekularismu.“ Co se týká politického charakteru, Slovensko se vydalo cestou výrazné podpory několika etablovaných církví, a především církve římskokatolické, která má konkordátem zaručené přinejmenším symbolicky výsadní postavení, i když se nestala církví státní. Tento stav odpovídá vysokému podílu věřících Slováků i tomu, že jejich náboženské potřeby saturují především tradiční církve. Ale i zde se s jistým zpožděním projevuje pokles religiozity, podobně jako v České republice. „*V České republice není postavení církví tak marginální a jejich vliv tak omezený, jak by se mohlo zdát. Snaží se skrze politické uplatnění a vzájemnou podporu některých politických*

---

¹³ V tabulkách jsou rozloženy české církve, které mají podle zákona č. 3/2002 zvláštní právo (vyučovat náboženství, duchovní služba v armádě, duchovní služba ve věznicích, církevní sňatky, zřizování škol, zpovědní tajemství a přijímání pod obojí [Nešpor,2020].

¹⁴ V českém prostředí jsou zde představeny politické informace, které se týkají církevních restitucí. Zdeněk R. Nešpor říká: „*Politický kompromis s komunistickou stranou, nezbytný k ustavení druhé vlády Andreje Babiše [2018], vedl na počátku roku 2019 k prosazení zákonného návrhu komunistických poslanců na dodatečné zdanění církevních restitučních náhrad, přičemž tento zákon byl následně napaden u ústavního soudu. Na Slovensku jsou popsány změny ohledně vraždy novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky [2018], přivedila pád vlády Roberta Fica. Touto změnou vzaly za své dlouhodobé přípravy nového církevního zákona, naopak se nadále prosazuje a utužuje spolupráce mezi státními představiteli a zástupci některých faktických privilegovaných církví“ [Nešpor 2020:22]. K otázkám financování a ekonomických provozů církví Zdeněk R. Nešpor dodává, že vycházejí pouze z veřejných zdrojů a na výsledky je důležité delší čas čekat [Nešpor, 2020]. Podrobnější zpracování [Nešpor, 2020:69-128].*

představitelů o přiblížení české náboženské a politické scény. Veřejný vliv církevních představitelů vede k jejich poměrně častému jmenování do kontrolních rad veřejnoprávních médií“ [Nešpor, 2020:155-156]. „Společným prvkem obou zemí je pokračující sekularizace. Církev se následkem vlivu sekularizace mění za svého druhu exkluzivistické kluby, individualizované, avšak bohaté, vlivné a mocné.“ [Nešpor, 2020:158]. Uzavírá nejdůležitějším konstatováním: „Přesto všechny české a slovenské církve samozřejmě jako organizace nezaniknou a zřejmě ani neztratí společenský vliv, budou sloužit jako vehikula svých představitelů, reprezentujících stále menší počet angažovaných aktivních věřících. Je však otázkou, budou-li sto i nadále plnit své náboženské mise směrem k širší veřejnosti, to v tuto chvíli zdaleka není jasné.“ [Nešpor, 2020:158]

2 Globalizace a náboženství

V této části se věnuji vztahu náboženství k procesu globalizace. Všímám si směry, kterými se v podmínkách globalizace ubírá katolická církev. Zaměřuji se především na postoj církve k moderním komunikačním technologiím a možnosti jejich rozvoje a využití katolickou církví.

Náboženství je ovlivňováno sekularizací, ale na církev také silně působí globalizace. Její vliv na náboženský život popisují mnozí výzkumníci a badatelé. Podle Petra Beyera probíhá „*globalizace na úkor existující kultury, protože se vytváří nová globální kultura s jejími doprovodnými sociálními strukturami*“ [Beyer, 2000:8]. Globální kultura se stává širším sociálním kontextem všech konkrétních kultur na světě. „*Šíření globální sociální reality probíhá do značné míry na 'úkor' jiné kultury.*“ [Beyer, 2000:8]. Nejen důsledkem globalizace, ale také dalšími vlivy se náboženství stalo dobrovolnou aktivitou a postupně ztrácelo svůj funkční charakter. Mnoho náboženství se uchýlilo k jiným druhům systémů, kterými se snaží udržet komunikaci mezi věřícími lidmi, šířit koncept víry a udržovat náboženství ve společnosti. Nejběžnějším způsobem, jak těchto cílů dosáhnout, bylo začít využívat sociální sítě a média. Zde bylo možné využít mnoho způsobů šíření informací náboženského charakteru. V online prostorech se vytvářela místa, kde se mohly konat rituály a vytvářet skupiny lidí se stejnou náboženskou vírou.¹⁵ Tyto konstrukce sdílených hodnot byly vnímané jako zvláštní nebo jako posvátná [Campell, 2013]. Informovanost a interakce náboženských organizací nemohou zvrátit privatizační trend zakotvený v globalizující moderně [Beyer, 2000]. To se týká také katolické církve, která se rovněž zapojila do využívání sociálních sítí a médií.

---

¹⁵ Heidi A. Campell [2013] se více zabývá úvahami o praktikování náboženských rituálů v online prostředí. Přistupuje k důležitým sociologickým otázkám ohledně toho, zda a jakým způsobem ovlivňuje internet náboženské praktiky, náboženské zážitky a rituály. V praktikování náboženských rituálů; skrze médium je důležitý rozsah, který skrze kanál prochází. Zde jsou sledovány projevující se rituály, které jsou vedeny skrze médium a k tomu odpovídají rituály vedené v tradičním kontextu [Heidi A. Campell, 2013]. Následně jsou sledovány změny těchto odpovídajících rituálů. Kromě toho Heidi A. Campell dodává, že je nutné prozkoumat otázky týkající se platnosti nebo účinnosti rituálů prováděných prostřednictvím internetu.

2.1 Zapojení Katolické církve v České republice do moderních komunikačních technologií

První impulz pro zapojení v moderních komunikačních technologiích katolická církev zaznamenala v roce 1929 v souvislosti s využíváním rozhlasu. Nejprve církevní redakce vysílala pouze v latinském jazyce, ale později přidávali další jazyky. V roce 1947 rozšířili svou působnost o druhou stanici – Vatikánský rozhlas.¹⁶ Vlivem politické situace v Československu v letech 1948–1989 se šíření hodnot katolické církve obecně utlumilo. Nové podněty pro využívání rádia se naskytly až po roce 1989. V roce 1995 byla založena se rozhlasová stanice Rádio Proglas, která patří k nejznámějším rozhlasovým stanicím v českém katolickém prostředí.¹⁷

Dalším krokem ve využívání moderních komunikačních médií bylo zavedení katolického televizního vysílání. V roce 2006 vznikla první nekomerční katolická televizní stanice (TV Noe).¹⁸

Heidi Campellová popisuje rozvoj šíření náboženských tradic prostřednictvím internetu už na počátku 80. letech 20. století, ale vlivem politického režimu se do České republiky možnost využívat internet dostala později. K využívání internetu byla Katolická církev zprvu skeptické a její představitelé novou technologii odmítali. Ignác Mucha¹⁹ poznamenal: „*Určitě hrály roli obavy z něčeho nového. Setkával jsem se s názory, že jsou to jen zbytečně vyhozené peníze, že si 'hrajeme s počítačem' a že bychom se raději měli věnovat nějakému solidnímu dílu pro Boží království. Mnozí už pochopili, že i pastorec na internetu je prací na Boží vinici. Téměř nikdo už netvrdí, že internet je d'áblův nástroj.*“²⁰ I přes určité skeptické myšlenky začala katolická církev v České republice využívat internet jako nový prostředek, například webové stránky www.cirkev.cz, www.vira.cz, www.modlitba.cz, které vznikly pod záštitou České katolické církve. Jako další komunikační médium začala církev využívat aplikace, které si uživatelé mohou stáhnout do svých telefonů – Smartphonů.

---

¹⁶ <http://www.radiovaticana.va/cec/>

¹⁷ Rádio Proglas, 2005. „Historie Radia Proglas“ [online]. [cit. 25.6. 2020] Dostupné z <<https://www.proglas.cz/o-nas-a-s-nami/o-proglasu/historie/>>

¹⁸ <https://www.tvnoe.cz/>

¹⁹ Správce a tvůrce internetových stránek pražského pastoračního centra sv. Vojtěcha v roce 2004.

²⁰ Macháně. J. 2004. „Kvas a země v celosvětové síti“ [online]. [cit. 29.5. 2020] Dostupné z <https://www.katyd.cz/clanky/trziste-kde-naleznete-krestanstvi.html>

2.2 Katolické mobilní aplikace

V této podkapitole uvádím nejrozšířenější mobilní aplikace pro katolické věřící, které jsou dostupné na českém trhu. V posledních letech vzniklo velké množství aplikací, které obsahují digitální podoby církevních textů, platformy na přístup k rádiům, televizním stanicím, bohoslužbám a další. Uživatelé tak snadno získají žádané informace. Mezi katolickými mobilními aplikacemi mají zastoupení i původně zahraniční aplikace, především z anglicky mluvících zemí, kterým se dostala česká jazyková lokalizace, jsou využívány prakticky po celém světě a mají globální charakter. Česká katolická církev nabízí stále nové aplikace, které si mohou uživatelé instalovat do svých mobilů.

Aplikace je možné rozdělit podle cíle, ke kterému jsou určeny:

- *Aplikace základní katolické věrouky* – obsahují texty Bible a nejdůležitějších církevních textů, které se týkají katolické víry.
- *Mešní aplikace* – slouží jako pomůcka k přípravě a aktivní účasti na katolických mších svatých včetně mešních textů a zpěvů.
- *Modlitební aplikace* – obsahují texty modliteb a návody, jak se modlit.
- *Aplikace katolických masových médií* – aplikace katolických rádií a televizí.

Některé aplikace v sobě kombinují vícero aspektů, když obsahují jak části věrouky, tak i změření na modlitbu apod. V následujícím seznamu je proto zařadím do kategorie, ke které se svým obsahem nejvíce přibližují.

Aplikace základní katolické věrouky

Bible

Jak napovídá samotný název, tato aplikace obsahuje celý text Bible neboli Písma svatého, které je jedním ze základních pilířů nejenom katolické, ale celé křesťanské věrouky. Uvedené texty jsou rozděleny stejně jako v Bibli na spisy Starého a Nového zákona. Samotné texty je možné stáhnout do mobilu a využívat je offline.

Jde o celosvětovou aplikaci – její rozhraní je dostupné ve více než 60 jazycích, zatímco samotné texty Bible jsou dostupné v 2062 překladech v 1372 jazycích, a to vše bezplatně. Aplikace je momentálně využívána na více než 420 milionech mobilních zařízeních po celém světě.²¹ Je zde možné sdílení příspěvků na všechny možné sociální sítě. Mohou se zakládat svoje poznámky a zvýrazňovat důležité části textu. Pro lepší čtení je možné nastavení písma podle svých požadavků.

iZIDOOR

Tato aplikace byla vytvořena pro věřící mládež. Nacházejí se zde životopisy svatých podle dnů v roce. V tomto ohledu se jedná o jedinečnou aplikaci, která obeznamuje své uživatele s významnými postavami křesťanských dějin. Jako taková však v sobě kombinuje i další prvky. Nacházejí se zde také modlitby pro všední i nevšední příležitosti. V nastavení je možné nastavit si připomínky na připomenutí modlitby. V sekci *Interactive* je možné napsat úmysl, za který se uživatelé můžou modlit. Aplikace také obsahuje odkazy na rozličná společenství věnující se práci s mládeží a diecézní centra mládeže s kontaktními údaji a krátkým popisem jejich činnosti. Nacházejí se zde i mapy s místy, kde se diecézní centra nacházejí.²²

Tweetuj s Bohem

Tweetuj s Bohem je projekt, který v krátkých sděleních (*tweetech* – podle příspěvků na sociální síti *Twitter*) podává odpovědi na více než 200 otázek ohledně křesťanské víry. Cílem aplikace je pomoci hledajícímu člověku orientovat se v náboženských otázkách a

²¹ The Bible App. 2020. „Get the Bible App for“ [online]. [19.10. 2020] Dostupné z <<https://www.youversion.com/the-bible-app/>>

²² Google play

ujistit ho, že není sám. Existuje tištěná podoba, která byla následně převedena do aplikace.

Katechismus

Katechismus

Josef Řídík Knihy a referenční materiály

PEGI 3

Tato aplikace je kompatibilní s vaším zařízením.

Přidat do seznamu přání

Obsahem aplikace *Katechismus* je digitální podoba základní věroučné nauky církve, která je jinak dostupná v knize *Katechismus katolické církve* a je rozdělená na čtyři základní okruhy: vyznání víry, svátosti, desatero Božích přikázání a modlitba.

Mešní aplikace

Misál

Misál na rok 2019/20

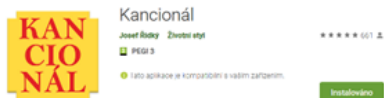
Fenomen multimedia, s.r.o. Živostní styl

PEGI 3

Tato aplikace je kompatibilní s vaším zařízením.

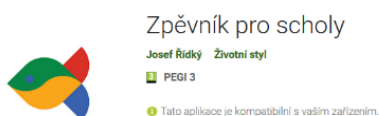
Aplikace obsahuje kompletní texty potřebné pro sloužení mše svaté v konkrétní den podle kalendáře. Aplikace obsahuje a umožňuje uplatnění celé variability některých proměnlivých částí mše svaté – na několika místech mše svaté si kněz může podle svého uvážení vybrat, který z nabízených textů použije. Nutno taky zmínit, že aplikace obsahuje na jednom místě texty, které jsou jinak dostupné v tištěné podobě v *Českém misálu* (mešní modlitby) a v šestisvazkovém *Lekcionáři* (biblická čtení na jednotlivé dny, rozličné svátky a příležitosti). Je tedy podstatnou pomocí pro přípravu na mši svatou, jelikož sdružuje na jednom místě texty, které by jinak člověk musel hledat v mnoha obsáhlých knihách. Pro běžné věřící je pak nápomocný tím, že v nich naleznou biblická čtení, která si mohou předem přečíst a připravit se tak lépe na mši svatou.

Kancionál

Jde o digitální verzi *Kancionálu* – zpěvníku a modlitební knížky v jednom, který se používá ve všech farnostech po celé České republice, a to včetně dodatků pro jednotlivé diecéze. Výhodou této aplikace je, že po stažení funguje offline a věřící má k dispozici všechny zpěvy bez potřeby nosit s sebou tištěnou verzi knížky.

Zpěvník pro scholy

Kromě klasických mešních zpěvů existují i mnohé písně, které vznikly v posledních desetiletích a jsou určeny spíše pro mládež a místo varhanního doprovodu jsou vhodné pro kytaru, případně menší kapelu. Aplikace *Zpěvník pro scholy* sdružuje mládežnické zpěvníky, které vznikly po celé České republice buď nezávisle, nebo i jako součást celostátních a diecézních setkání mládeže.

Modlitební aplikace

Breviář

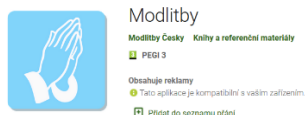
Jedná se o denní modlitbu církve, kterou se modlí všichni kněží a zasvěcené osoby a také mnoho laiků po celém světě. V tištěné podobě jde o 4 svazky, přičemž každý má kolem 2000 stran. Je zde možné zvolit jazyk (čeština, maďarština, slovenština) Obsahuje také specifické verze modliteb i pro některé řehole a řády.

S Bohem na cestách

Aplikace obsahují modlitby, které lze použít na každém místě. Jsou rozděleny na ranní modlitby, večerní modlitby a žalmy, modlitby určené na cestu, na dovolenou, k moři, k vodě, na turistiku a další.

Modlitby

Aplikace obsahuje více než 500 druhů modliteb, které se rozdělují do několika kategorií.

- Základní modlitby (Anděl Páně, Andělé Boží, modlitba růžence, Otče náš).
- Za co se modlíš (za odpuštění, za studium a zkoušky, za povolání, za rodinu).
- Kdy se modlíš (ráno, u stolu, večer, při strachu, úzkosti, k práci, v nemoci).
- Ke komu se obracíš (ke svatým, k andělům, k Panně Marii, k Bohu).
- Jakou formou se modlíš? (křížové cesty, požehnání, litanie).

Růženec se slovem Božím

Tato aplikace je zaměřena na růženec – modlitbu, při které věřící rozjímá (medituje) nad tajemstvími života Ježíše Krista. Samotné opakování Zdravasů pak pomáhá rytmu modlitby a meditaci. Aplikace je rozšířena o další modlitby.

Aplikace katolických masových médií

TV NOE

Aplikace *TV Noe* fungují na stejném principu jako webové stránky této televize. Umožňuje sledovat vysílání naživo a také zhlédnout pořady z archivu. V pořadech je možné nastavit upozornění, které v předstihu informuje o blížícím se začátku vybraného pořadu.

Rádio Proglas

Tato aplikace má velmi podobné vlastnosti jako předchozí. Také nabízí živé přenosy svého vysílání, posluchači navíc mohou jejím prostřednictvím hlasovat v hitparádách.

3 Výzkumná část

Ve výzkumu jsem vycházela z teoretického vymezení a dosavadního poznání, které jsem popsala v předchozí části bakalářské práce. Díky teoretickému vymezení a shrnutí dosavadního poznání jsem se přiblížila k části věnované vlastnímu výzkumu zaměřenému na rozšíření katolických mobilních aplikací mezi mladými věřícími a jejich dopadů na náboženskou víru mladých katolíků. V dalších podkapitolách budu popisovat svůj postup ve výzkumu a jeho výsledky.

3.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky

Výzkum je zaměřen na používání katolických mobilních aplikací a jeho cílem je najít odpověď na základní výzkumnou otázku, **jakým způsobem používají katolické mobilní aplikace mladí lidé z královehradecké diecéze a jak hodnotí dopady jejich používání na svou víru.**

Základní výzkumná otázka je rozpracována do následujících dílčích výzkumných otázek:

1. Které aplikace s katolickou tematikou mají mladí katolíci nainstalovány ve svém mobilním telefonu?
2. Kterou, z těchto aplikací považují pro sebe za nejdůležitější?
3. Jak často používají mladí katolíci jednotlivé aplikace?
4. Jaké jsou rozdíly v tom, jak často používají jednotlivé aplikace mladí katolíci:
  - různého pohlaví
  - různého věku
  - s různým vzděláním
  - v různém pracovním postavení
  - bydlící v sídlech různé velikosti
  - kterých jeden nebo oba rodiče jsou věřící
  - kteří chodí častěji nebo méně často do kostela
5. Posilují katolické mobilní aplikace dle subjektivních názorů uživatelů jejich víru?
  - když ano, jakým způsobem?

3.2 Metodologie

Po stanovení výzkumných otázek jsem se zaměřila na výběr vhodné metodologie. Pro tento výzkum jsem zvolila kvantitativní metodu výzkumu.

Obecně platí, že cílem kvantitativního výzkumu je analýza vztahů mezi proměnnými. Výsledky analýzy vztahů mezi proměnnými umožňují charakterizovat tyto vztahy a potvrdit nebo vyvrátit výzkumné hypotézy. Výzkum pracuje s číselnými daty, které jsou validní (dají se měřit) a reliabilní (pokud se hodnota změní, musí se změřit pokaždé stejnou metodou). Tyto číselné údaje se dále třídí a analyzují. Další zpracování dat se provádí metodami popisné statistiky. Mezi nejpoužívanější charakteristiky dat patří aritmetický průměr, modus, medián a rozptyl. Pro hlubší analýzu dat se používají metody induktivní statistiky, které omezují vliv subjektivního názoru výzkumníka. [Disman, 2002], [Hendl, 2012]

Zjištěné skutečnosti se uvádějí v podobě číselných tabulek nebo se zobrazují formou grafů. Pokud jsou číselné údaje velmi rozsáhlé, je vhodné je kategorizovat je formou intervalu, ve kterém se nachází určité množství hodnot. Údaje se následně prezentují podle kategorií a jejich počtu. [Hendl, 2012]

Grafické zobrazení číselných údajů může mít různé formy, například: úsečky, body v geometrickém prostoru další obrazce. Mezi nejpoužívanější grafická zobrazení patří histogramy. Při použití grafického zobrazení je důležité zhuštění (vyšší četnostní zastoupení), ale rovněž shluky, mezery (oblasti kde nejsou zaneseny žádné hodnoty či méně hodnot), odlehlé hodnoty (hodnoty, které jsou odlišné od zbytku hodnot) a tvar rozdělení. Grafy usnadňují snáze posoudit rozložení dat. [Hendl, 2012]

3.3 Dotazník

Jako techniku sběru dat jsem použila dotazníkové šetření, které je v kvantitativním výzkumu nejčastěji používanou metodou. Dotazník je charakteristický tím, že je vysoce efektivní, protože umožňuje sesbírat informace od velkého počtu jedinců v krátkém čase. Pro respondenty je tato metoda výhodná z hlediska zabezpečení jejich anonymity, odpovědi jsou zpracovány hromadně, čím je posílána anonymita účasti respondentů ve výzkumu. Dotazník obsahuje především uzavřené otázky s kategorizovanými

odpověďmi, se kterými se respondent ztotožňuje. Jeho odpovědi zaznamenává tazatel, nebo i sám respondent v dotaznících, které jsou rozesílány v papírové nebo elektronické podobě. Za účelem upřesnění a rozvinutí odpovědí na některé otázky jsou tyto otázky dále kladeny v otevřené podobě bez předem kategorizovaných odpovědí. [Hendl, 2012]. V mém dotazníku je 18 otázek, z nichž 2 jsou otevřené.

Velmi důležitou skutečností je i to, že dotazníková metoda je založena na dobrovolnosti, nelze nikoho přinutit, aby dotazník vyplnil. Důsledkem dobrovolnosti přijetí účasti ve výzkumu formou poskytnutí odpovědí je nižší návratnost dotazníků. [Hendl, 2012]

Ve svém výzkumu jsem jako první použila filtrační otázku. Pokud na ni respondenti odpověděli kladně, byly jim předloženy další otázky týkající se předmětu výzkumu. V případě negativní odpovědi na filtrační otázku byly zjišťovány jenom základní údaje o respondentovi.

3.4 Výzkumný vzorek a jeho výběr

Jednou ze základních otázek výzkumu je vymezení základního souboru, množiny lidí, kterých se výzkum týká a výzkumného vzorku – té části základního souboru, která bude přímo oslovena a požádána o udělení odpovědi. Ve svém výzkumu se zaměřuji na soubor věřících katolického vyznání ve věkovém rozmezí od 15 do 35 let s trvalým nebo přechodným bydlištěm v Královéhradecké diecézi, tito lidé představují v mém výzkumu základní soubor.

Obrázek č. 1 Královéhradecká diecéze

Zdroj: Google

Vzorek respondentů ze základního souboru jsem vybrala metodou „sněhové koule“.

Prvotním plánem bylo šířit dotazník v papírové podobě, ale vzhledem k situaci vyvolané pandemií Covid-19, jsem musela přejít k elektronické formě sběru dat. Jelikož se celý život pohybuji v náboženském prostředí, usnadnilo mi to získání respondentů. Nejprve jsem začala sbírat data v okolních farnostech. Pro kontaktování respondentů jsem využívala sociální síť Facebook. Na Facebooku jsem dotazník vystavila ve farní skupině mladých, v které jsem také členem. Dále jsem se zaměřila na Rychnovský vikariát (okres), kde jsem dotazník vyvěsila také do skupiny a následně všem členům poslala dotazník do zprávy.

Dále jsem se zaměřila na univerzitní města Hradec Králové a Pardubice. Jako účastnice vysokoškolského hnutí Salaš v Hradci Králové znám mnoho lidí, kteří momentálně žijí v Hradci Králové. Velkou část z nich tvoří studenti ze Slovenska, kteří zde studují především lékařské a farmaceutické obory. Požádala jsem několik přátel z hnutí Salaš o poslání dotazníku co nejvíce lidem, které splňují požadavky výzkumu. Tuto metodou oslovení respondentů jsem použila i v Pardubickém univerzitním prostředí.

3.5 Pilotní výzkum

Před samotným výzkumem je důležité, aby samotný dotazník byl vyplněn cizí osobou, která zhodnotí srozumitelnost a přiměřenost dotazníku. Pro budoucí respondenty je důležité, aby otázky, které budou vyplňovat, byly srozumitelné a aby otázky na sebe plynule navazovaly. Pilotní fázi výzkumu jsem absolvovala se dvěma muži a jednou ženou. Po vyplnění dotazníku jsem je požádala, aby vyjádřili svůj názor, podle jejich hodnocení jsem dotazník upravila a odstranila problémové pasáže. Především jsem se zajímala o návaznost otázek, jejich srozumitelnost, a zda měří to, co jsem si definovala. Upravila jsem formulace otázek, které byly podle respondentů formulované příliš široce. Takto upravený dotazník jsem distribuovala respondentům.

4 Sběr a zpracování dat

Dotazníky byly vytvořeny v internetovém portálu Google a jeho prostřednictvím distribuovány. Po vyplnění bylo možné stáhnout dotazníky do programu MS Excel.

4.1 základní údaje o respondentech

Tabulka č. 1 Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet	Procento
Muž	48	44 %
Žena	61	56 %
Celkem	109	100 %

Konkrétně se výzkumu zúčastnilo 44 % mužů a 56 % žen, které lze zaznamenat z grafu. Jelikož mi dotazníky pomohli distribuovat především ženy, očekávala jsem, že rozdíl účasti žen a mužů bude značně rozdílný. Věkové rozložení bylo zachyceno do 4 intervalů.

Tabulka č. 2 Věk respondentů

Věk	Počet	Procento
Méně než 18 let	11	10,1 %
18-23 let	52	47,7 %
24-29 let	28	25,7 %
30-35 let	18	16,5 %
Celkem	109	100 %

Nejvyšší zastoupení má věk v intervalu od 18-23 let v 47,7 % . V dalších intervalech jsou respondenti zachyceni následovně: 24-29 let je v zastoupení 25,7 %, 30-35 let zachycuje 16,5 % a nejmenší zastoupení má interval méně než 18 let, kde odpověď zvolilo 10,1 % respondentů

Tabulka č. 3 Zaměstnanecký status respondentů

Zaměstnání	Počet	Procento
Student	64	58,7 %
Zaměstnanec	36	33 %
Podnikatel, živnostník	2	1,8 %
Pobíratel důchodu	2	1,8 %
Nechce odpovědět	5	4,6 %
Celkem	109	100 %

Z tabulky č. 5 je nejpočetnější skupinou status Student, který je v zastoupení 58,7 % a Zaměstnanec 33 %. V dalších možnostech zaměstnání respondenti zvolili v 1,8 % odpověď podnikatel, živnostník v další nabídce možností zaměstnání 1,8 % respondentů zvolilo, že pobírají důchod, 4,6 % respondentů z určitého důvodu nechtěli uvést tyto informace.

V dalších základních informacích je vyhodnocení nejvyššího dosaženého vzdělání, které je zobrazeno ve 4 intervalech

Tabulka č. 4 Vzdělání respondentů

Vzdělání	Počet	Procento
Základní nebo vyučení	22	20,2 %
Středoškolské	48	44 %
Vysokoškolské	38	34,9 %
Nechce odpovědět	1	0,9 %
Celkem	109	100 %

V tabulce lze zaregistrovat, že nejvyšší zastoupení je tvořeno středoškolským vzděláním konkrétně z 44 %. Následně jsou intervaly zastoupeny : základní nebo vyučení 20,2 %, u vysokoškolského nejvyššího dosaženého vzdělání 34,9 %. Někteří respondenti nechtěli odpovědět, byli v zastoupení v 0,9 %.

Ve výzkumu se zaznamenávaly informace o bydlišti respondentů. Velikost bydliště bylo možné vybrat z 5 intervalů.

Tabulka č. 7 Velikost bydliště respondentů

Počet obyvatel	Počet	Procento
do 2 000	41	37,6 %
2 000-5 000	13	11,9 %
méně než 50 000	28	25,7 %
méně než 100 000	15	13,8 %
více než 100 000	12	11 %
Celkem	109	100 %

Nejvíce respondentů uvedlo, že pochází z obce, která má do 2000 obyvatel, konkrétně volbu odpovědi zvolilo 37,6 % respondentů. Další nejpočetnější skupinou odpovědí je interval z číselnou hodnotou méně než 50 000 obyvatel, které je zahrnuto 25,7 % . Následně jsou kategorie v zastoupení 11,9 % v intervalu 2000-5000 a interval a interval méně než 100 000 obyvatel registruje 13,8 % respondentů. Nejménší zastoupení je v intervalu více než 100 000 obyvatel, kde odpověď zvolilo 11 % respondentů.

4.2 Používání katolických mobilních aplikací

V této podkapitole se zaměřím na zodpovězení definovaných výzkumných otázek. týkajících se užívání katolických aplikací. Neprve jsem zjišťovala zdali respondenti mají ve svém mobilním telefonu katolickou aplikaci

Tabulka č. 8 Má nainstalovanou katolickou mobilní aplikaci?

Ano/Ne	Počet	Procento
Ano	96	88,1 %
Ne	13	11,9 %
Celkem	109	100,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze 109 respondentů uvedlo 88,1 % respondentů, že ve svém mobilním telefonu má nainstalovanou mobilní aplikaci, která je katolického charakteru. Pouze 11,9 % respondentů uvedlo, že katolickou aplikaci nemá. Tudíž další části výzkumu se nezúčastnili.

Další analýza se konkrétně zabývala využíváním katolických aplikací stupinou, která uvedla, že aktuálně má ve svém mobilním telefonu aplikaci katolického charakteru. Konkrétně analýza směřuje k hlubšímu poznání uživatelů a jejich aplikací. Jako první hlubší analýza je poznání uživatelů a jejich numerické zastoupení katolických aplikací v jejich mobilních telefonech.

Tabulka č. 9 Počet katolických aktuálně instalovaných mobilních aplikací

Počet aplikací	Počet respondentů	Procento	Procent kumulativně
0	13	11,9 %	11,9 %
1	13	11,9 %	23,8 %
2	16	14,7 %	38,5 %
3	25	22,9 %	61,4 %
4	12	11 %	72,4 %
5	12	11 %	83,4 %
6	8	7,3 %	90,7 %
7	7	6,4 %	97,1 %
8	1	0,9 %	98 %
10	1	0,9 %	98,9 %
11	1	0,9 %	99,8 %
Celkem	109	100	

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší zastoupení projevily respondenti, kteří mají ve svém mobilním telefonu 3 aplikace. Jsou v zastoupení 22,9 % , kdy jsou oproti ostatním numerickým zastoupení velmi výrazné. Druhé největší zastoupení počtu aplikací respondenti zvolili volby: dvě aplikace, kde tuto možnost zvolilo 14,7 % respondentů. Další početnou skupinou uživatelů jsou skupiny s 1 aplikací s 11,9 % a uživatelé s 4 a 5 aplikacemi, skupiny jsou v zastoupení 11 %. Od 6-11 čísla zastoupení uživatelů vzestupně klesají.

Po zjištění numerických hodnot aplikací je důležité se zaměřit na konkrétnější přehled aplikací. Respondenti zde zvolili svoji nejoblíbenější aplikaci a svoji druhou oblíbenou aplikaci. Ale v druhé možnosti bylo zaznamenání odpovědi dobrovolné, protože někteří respondenti nevnímají rozdíl v oblíbenosti, registrují pouze nejoblíbenější aplikace.

Tabulka č. 10 Nejoblíbenější aplikace

Pořadí	Aplikace	Počet	Procento
1.	Bible	26	23,9 %
2.	Izidor	25	22,9 %
3.	Breviář	15	13,7 %
4.	Misál	9	8,3 %
5.	Kancionál	6	5,5 %
6.	Zpěvník pro scholy	6	5,5 %
7.	Modlitby	4	3,7 %
8.	Katechismus	2	1,8 %
9.	TV Noe	1	0,9 %
	Žádná a nesprávné	15	13,9 %
	Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce jsou hodnoty od nejvyššího zastoupení po nejnižší. Lze tedy vidět, že mezi nejoblíbenější aplikace patří Bible a Izidor, kteří jsou v největším zastoupení. Další aplikace jsou daleko v rozdílných zastoupení než právě Bible a Izidor. Na třetím místě se nachází Breviář, který je v zastoupení 13,7 % . Další zaznamenané aplikace nemají tak výrazné zastoupení.

Tabulka č. 11 Druhá nejoblíbenější aplikace

Pořadí	Aplikace	Počet	Procento
1.	Bible	30	27,5 %
2.	Misál	14	12,8 %
3.	Kancionál	9	8,3 %
4.	Breviář	9	8,3 %
5.	Izidor	7	6,4 %
6.	Zpěvník pro scholy	5	4,6 %
7.	Modlitby	3	2,8 %
8.	Růženec se slovem Božím	2	1,8 %
9.	Tweetuj s Bohem	2	1,8 %
10.	Liturgie.cz	1	0,9 %
11.	TV Noe	1	0,9 %
	Žádná a nesprávné	26	24 %
	Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V této možnosti odpovědi je opět největší zastoupení aplikace Bible, kterou zvolilo 27,5 % respondentů. Misál zvolilo 12,8 % respondentů. Kancionál a Breviář zvolilo 8,3 %

respondentů. Izidor je zastoupený v 6,4 % respondentů. Následné zastoupení aplikací není tak výrazné jako u výjmenovaných.

Tabulka č. 12 Pořadí nejoblíbenějších aplikací podle obou voleb

Pořadí	Aplikace	Počet
1.	Bible	56
2.	Izidor	32
3.- 4.	Breviář	23
3.- 4.	Misál	23
5.	Zpěvník po scholy	11
6.	Modlitby	7
7.	Kancionál	6

Zdroj: Vlastní zpracování

Mezi nejpreferovanější aplikace patří Bible, která jak v tabulce č. 9 a 10 se umístila na nejvyšší přídce, s počtem 56 tak aplikace Bible dosáhla výrazného vedení. Pořadí aplikací od 1-3 se velmi početně liší, protože propast mezi aplikacemi je výrazný. Na druhém místě je Izidor s počtem 32 a Breviář spolu s Misálem jsou v počtu 23. Další početní zastoupení aplikací nejsou tak početně zastoupeny.

Nejenom český trh, ale i zahraniční trhy nabízejí možnost stáhnout si do svých mobilních telefonů katolické aplikace. Proto v dalším srnutí jsou poznatky o záznamech zahraničních aplikací, které někteří respondenti uvedli v otevřené odpovědi. 78 respondentů z toho také respondenti, kteří nemají žádnou katolickou aplikaci, uvedlo, že zahraniční aplikace nemají. V prezentaci dat jsou seříděné aplikace podle zastoupení odpovědí respondentů a jazykového původu aplikace.

Tabulka č. 13 Zahraniční aplikace (slovenské a polské)

Původ	aplikace	počet
slovenské	Biblia	2
	Breviář	6
	Kódex kanonického práva	1
	Zamyslenia	2
	Spovedné zrkadlo	1
	Vedúci chval	1
	Testované otázky z katechizmu	1
	Lekcionár	1
	Kiobk	1
	modlitebník	2
polské	Chvalmy pana	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 14 Zahraniční aplikace (latinské, německé, anglické)

Původ	aplikace	počet
Latinské	Vulgate	1
Německé	German Bible	1
Anglické	Click to pray	2
	Catholic Daily Reading	1
	Pray as you go	3
	Vacation News	1
	Abide Daily Prayer	1
	Go4peace	1
	Hallow	2
	Bible you version	4
	Follow JC Go	1
	Laudate	1
	Quotes	1
	Christians Quotes Wallpapers	1
	iPieta	1
	Ibrevary	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Zastoupení katolických aplikací, především se zahraničí je celá řada. Největší zastoupení jsou aplikace v anglickém jazyce. V tabulce č. 14 je možnost zaznamenat široké spektrum anglických aplikací. Velké množství vyjmenovaných aplikací je také u aplikací ve slovenském jazyce. Zde je možné vidět, že respondenti užívají celkou řadu zahraničních aplikací katolického charakteru.

Po zjištění numerických hodnot týkající se aplikací je důležité zjistit frekvenci používání aplikací.

Tabulka č. 15 Frekvence používání první nejoblíbenější aplikace

Frekvence používání	Počet	Procento
Každý den	38	34,9 %
Několikrát v týdnu	31	28,4 %
Několikrát do měsíce	17	15,6 %
Méně často	9	8,3 %
Nemá, nechce odpovědět	14	12,8 %
Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve frekvenci používání je nejpočetnější zastoupení u odpovědi každý v 34,9 % . U odpovědi několikrát týdně se přiklání 28,4 % respondentů. Mezi popsány odpovědmi není velký procentuální rozdíl. Ale u třetí odpovědi je procentuální zastoupení velmi rozdílné. Zde se k odpovědi několikrát do měsíce projevilo 15,6 % respondentů. U nabízené odpovědi Méně často vybralo charakteristiku 8,3 % uživatelů. V další nabídce jsou údaje o frekvenci používání druhé oblíbené aplikace.

Tabulka č. 16 Frekvence používání druhé nejoblíbenější aplikace

Frekvence používání	Počet	Procento
Každý den	16	14,7 %
Několikrát v týdnu	19	17,4 %
Několikrát do měsíce	31	28,4 %
Méně často	17	15,6 %
Nemá druhou nejob.	7	6,4 %
Neodpověděli	19	17,4 %
Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

U druhé nejoblíbenější aplikace je největší zastoupení u odpovědi několikrát do měsíce, kde odpovědělo 28,4 % respondentů. Naopak nejmenší zastoupení projevila odpověď každýden, kde je zaznamenána odpověď v 14,7 % respondentů. Jelikož za odpovědi byl dobrovolný, v tabulce je vidět, že 17,4 % respondentů neodpovědělo a 6,4 % respondentů uvedlo, že druhou aplikaci nemá nainstalovanou, tudíž tuto otázku nemohou zhodnotit.

4.3 Používání katolických mobilních aplikací a osobní víra

Tabulka č. 17 Posilují mobilní aplikace osobní víru?

Posilování víry	Počet	Procento
Určitě ano	41	37,6 %
Spíše ano	42	38,5 %
Spíše ne	9	8,3 %
Určitě ne	1	0,9 %
Neví, nechce odpovědět	3	2,8 %
Nemá aplikaci	13	11,9 %
Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce je největší zastoupení odpovědi Spíše ano, kde je jedná o 38,8 % respondentů. U odpovědi určitě ano, je přesvědčeno 37,6 % respondentů, že aplikace posiluje jejich osobní víru. U skupiny s odpovědmi spíše ne, určitě ne je oproti předchozí skupině zvoleno méně odpovědí. U Odpovědi spíše ne je zaznamenaná odpověď 8,3 % respondenty a k odpovědi určitě ne se přiklání pouze 0,9 % respondentů. Jelikož posílení aplikace na víru značná část respondentů odpověděla, že určitým způsobem ano, je důležité objasnit jakým způsobem aplikace působí na osobní víru respondenta. Odpovědi respondenti zaznamenávali do otevřené odpovědi, následně se odpovědi rekodovaly do dvou proměnných

**Tabulka č. 18a Způsoby, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru
– první volba**

	Způsob posilování víry	Počet	Procento
1.	Jsou po ruce	18	16,5 %
2.	Inspirují	17	15,6 %
3.	Pomáhají při modlení	14	12,8 %
4.	Připomínají	9	8,3 %
5.	Informují	5	4,6 %
6.	Jiné způsoby	3	2,8 %
	Nepoužívá aplikace	2	1,8 %
	Neposilují ve víře	2	1,8 %
	Bez odpovědi	39	35,8 %
	Celkem	109	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce jsou zobrazeny jak pozitivní důvody, proč působí aplikace na víru, tak i negativní. V první části tabulky jsou zobrazeny pozitivní vlivy. Nejpočetnější odpovědi je, že jsou stále po ruce, kde se k této odpovědi přiklání 16,8 % respondentů. Ale mezi další důvody patří, že inspirují a pomáhají při modlení. Další důvody nejsou tak zastoupeny, ale podle respondentů mohou připomínat, k odpovědi se hlásí 8,3 % respondentů a další charakteristikou je, že aplikace informují. K této charakteristice projevilo náklonost 4,6 % respondentů

**Tabulka č. 18b Způsoby, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru
– druhá volba**

	Způsob posilování víry	Počet	Procento
1.	Inspirují	7	6,4 %
2.	Pomáhají při modlení	3	2,8 %
3.	Připomínají	2	1,8 %
4.	Informují	1	0,9 %
5.	Jsou po ruce	1	0,9 %
6.	Jiné způsoby	3	2,8 %
	Bez odpovědi	92	84,4 %
	Celkem	109	100,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

**Tabulka č. 19 Pořadí způsobů, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru
podle obou voleb**

	Důvod	Počet	Procento
1.	Inspirují	24	29,0 %
2.	Jsou po ruce	19	22,9 %
3.	Pomáhají při modlení	17	20,5 %
4.	Připomínají	11	13,2 %
5.	Informují	6	7,2 %
6.	Jiné důvody	6	7,2 %
	Celkem	83	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Shrnující tabulka č. 17c ukazuje, že důvod, proč respondenty aplikace posilují jejich víru si 29 %, respondentů příkládní k tomu, že nějakým způsobem inspirují. Pod inspirací by se dalo představit například, nové podněty k modlitbě, nový citát či příběh, který by určitým způsobem nejen pobízely čtenáře k zamyšlení, ale také mohou sloužit jako inspirace, pro posilování osobní víry. S 22,9 % zasoupení respondentů charakterizovali aplikace, posilování aplikací na osobní víru tak, že aplikace jsou po ruce, jsou hodně flexibilní a tím mohou na rozdíl od knižní podoby více působit na osobní víru. 20,5 % respondentů uvedlo, že aplikace jsou pomůckou a poháňají jim při modlení. Další charakteristiky nejsou tak početně zastoupeny.

4.4 Odpovědi na výzkumné otázky

4.4.1 Rozdíly v používání aplikací podle sociálně-ekonomických znaků

V další části se hledám odpověď na dílčí výzkumné otázky zamerané na zjištění rozdílů v používání mobilních aplikací podle pohlaví, věku, vzdělání, pracovním postavení, velikosti bydliště, religiozity rodičů a frekvence návštěv kostela. Odpovědi formuluji na základě analýzy kontingenčních tabulek analyzujících souvislost mezi odpověďmi na otázku, jak často respondenti používají své mobilní aplikace a jejich demografickými a sociálními charakteristikami. Tuto část analýzy rozdělují na dvě skupiny podle výslední hodnoty testu chí kvadrát pro každou kontingenční tabulku:

první skupina hodnot (0,9-0,1), zkoumané proměnné jsou statisticky nezávislé,

druhá skupina hodnot (0,05-0,01), zkoumané proměnné prokazují statistickou závislost.

První skupina, vzájemně nezávislé proměnné

Tabulka č. 20 Používání nejoblíbenější aplikace podle pohlaví

Frekvence používání	muž	žena	procento mužů	procento žen
Každý den	14	24	29,2	39,3
Několikrát v týdnu	12	19	25	31,1
Několikrát do měsíce	9	8	18,8	13,1
Méně často	6	3	12,5	4,9
Nevím	0	1	0	1,6
Neodpovědělo	7	6	14,6	9,8
Celkem	48	61	100	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,151 ^a	6	,525
Likelihood Ratio	5,561	6	,474
N of Valid Cases	109		

a. 4 cells (28,6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,44.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 21 Používání nejoblíbenější aplikace podle věku

Frekvence používání	méně než 18	18-23	24-29	30-35	Procenta
Každý den	5	13	11	9	34,9
Několikrát v týdnu	3	17	7	4	28,4
Několikrát do měsíce	1	10	4	2	15,6
Méně často	1	5	2	1	8,3
Nevím	0	1	0	0	0,9
Neodpovědělo	1	6	4	2	11,9
celkem	11	52	28	18	100

Zdroj: Vlatní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,488 ^a	15	,970
Likelihood Ratio	6,929	15	,960
N of Valid Cases	109		

a. 16 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 22 Používání nejoblíbenějších aplikací podle zaměstnaneckého statusu

Frekvence používání	Student	Zaměstnanec/Zaměstnankyně	Samostatný/á, podnikatel, živnost	Pobáratel/ka důchodu, v nezaměstnání	Nechci odprocent:
Každý den	20	16	0	1	1 34,9%
Několikrát v týdnu	20	8	0	1	2 28,4%
Několikrát do měsíce	11	4	1	0	1 15,6%
Méně často	7	2	0	0	0 8,3%
Nevím	1	0	0	0	0 0,9%
Neodpovědělo	5	6	1	0	1 11,9%
Celkem	64	36	2	2	5 100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,441 ^a	20	,858
Likelihood Ratio	14,672	20	,795
N of Valid Cases	109		

a. 22 cells (73,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,02.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 23 Používání nejoblíbenější aplikace podle religiozity matky

Frekvence používání	Ano	Ne	Nechci odpovědět	Nevím	Procenta
Každý den	36	0	1	1	34,9%
Několikrát v týdnu	28	2	0	1	28,4%
Několikrát do měsíce	17	0	0	0	15,6%
Méně často	7	2	0	0	8,3%
Nevím	1	0	0	0	0,9%
neodpovědělo	12	1	0	0	11,9%
Celkem	101	5	1	2	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,595 ^a	15	,634
Likelihood Ratio	13,033	15	,600
N of Valid Cases	109		

a. 19 cells (79,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Zdroj: Vlastní zpracování

Pohlaví, věk, zaměstnanecký status a religiozita matky nesouvisejí s frekvencí používání katolických aplikací. Pokud hodnota v Pearsonova korelačního koeficientu přesáhne 5% hranici významnosti, pozorované proměnné, které se mezi sebou porovnávají, jsou statisticky nezávislé.

Tabulka č. 24 Používání nejoblíbenější aplikace podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Frekvence používání	základní nebo v	středoškolské	vysokoškolské	nechci odpovědět	Procenta
Každý den	7	10	21	0	34,9%
Několikrát v týdnu	7	18	5	1	28,4%
Několikrát do měsíce	3	10	4	0	15,6%
Méně často	1	5	3	0	8,3%
Nevím	1	0	0	0	0,9%
Neodpovědělo	3	5	5	0	11,9%
Celkem	22	48	38	1	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,723 ^a	15	,146
Likelihood Ratio	20,439	15	,156
N of Valid Cases	109		

a. 15 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Zdroj: Vlastní zpracování

25. Používání nejoblíbenější aplikace podle religiozity otce

Frekvence používání	Ano	Ne	Nechci odpovědět	Nevím	Procenta
Každý den	31	5	0	2	34,9%
Několikrát v týdnu	24	4	3	0	28,4%
Několikrát do měsíce	13	4	0	0	15,6%
Méně často	5	4	0	0	8,3%
Nevím	1	0	0	0	0,9%
neodpovědělo	13	0	0	0	11,9%
Celkem	87	17	3	2	100

Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,685 ^a	15	,147
Likelihood Ratio	21,676	15	,117
N of Valid Cases	109		

a. 18 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,02.

Vlastní zpracování

Druhá skupina, proměnné prokazující významnou statistickou závislost

Tabulka č. 26 Používání nejoblíbenější aplikace podle frekvence návštěv kostela

Frekvence používání	Každý den	Několikrát do týdne	Každou neděli	Přibližně jednou měsíčně	Několikrát alespoň	Nechci	Procenta
Každý den	6	15	16	0	0	0	1 34,9%
Několikrát v týdnu	3	9	18	1	0	0	0 28,4%
Několikrát do měsíce	1	2	14	0	0	0	0 15,6%
Méně často	1	1	3	2	1	0	1 8,3%
Nevím	0	0	1	0	0	0	0 0,9%
neodpovědělo	0	2	7	2	0	1	1 11,9%
Celkem	11	29	59	5	1	1	3 100

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	48,580 ^a	30	,017
Likelihood Ratio	39,369	30	,118
N of Valid Cases	109		

a. 36 cells (85,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 27. Frekvence používání nejoblíbenější aplikace podle velikosti bydliště

Frekvence používání	vesnice do 2000	město do 5000 obyvatel	město do 50 000 obyvatel	město do 100 000 obyvatel	město na	Procent
Každý den	12	2	16	6	2	34,9%
Několikrát v týdnu	13	6	5	2	5	28,4%
Několikrát do měsíce	6	2	3	6	0	15,6%
Méně často	6	0	2	0	1	8,3%
Nevím	1	0	0	0	0	0,9%
Neodpovědělo	3	3	2	1	4	11,9%
Celkem	41	13	28	15	12	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	33,321 ^a	20	,031
Likelihood Ratio	34,342	20	,024
N of Valid Cases	109		

a. 24 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,11.

Zdroj: Vlastní zpracování

Statisticky významnou závislost jsem analýzou kontingenčních tabulek mezi používáním mobilních aplikací a demografickými a sociálními charakteristikami respondentů našla pouze u dvou charakteristik respondentů: jak často chodí do kostela a velikostní kategorii bydliště respondenta.

Domnívám se, že Tabulka 26 analyzující vztah mezi frekvencí návštěv kostela a frekvencí používání mobilní aplikace poukazuje na rozdíly v intenzitě praktizování náboženské víry. Respondenti, kteří více praktizují svou víru formou návštěvy kostela, častěji chodí do kostela, rovněž častěji používají svou oblíbenou náboženskou aplikaci v mobilním telefonu.

Náboženskou mobilní aplikaci nejčastěji (každý den nebo několikrát v týdnu) používají repondenti, kteří bydlí ve vesnicích do 5 000 obyvatel (8 z 10 repondentů) a v městech do 50 000 obyvatel (21 z 26 respondentů). Nejméně často používají mobilní aplikaci respondenti z velkých měst do 100 000 obyvatel (6 ze 14 repondentů) a z malých vesnic do 2 000 obyvatel (12 z 37 respondentů). Vysvětlení rozdílů v používání náboženských mobilních aplikací podle velikosti bydliště může být způsobeno vícero skutečnosmi, mezi jinými počtem studujících jak rovněž nereprezentativním výběrem.

4.2 Jiné zjištěné souvislosti mezi různými aspekty používání katolických mobilních aplikací

Statisticky významná závislost se objevila i mezi některými dalšími proměnnými v dotazníku.

Tabulka č. 28 Instalace zahraniční a české aplikace podle věku

	méně než 18	18-23	24-29	30-35	Procenta
Má zahraniční aplikaci	3	9	15	5	33,7%
Má českou aplikaci	7	37	9	11	66,3%
celkem	10	46	24	16	100,0%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,942 ^a	4	0,041
Likelihood Ratio	9,951	4	0,041
N of Valid Cases	96		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,67.

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle tabulky č. 28 mají pouze české aplikace ve svém mobilním telefonu nainstalovány nejmladší respondenti a respondenti ve věkové kategorii 18 až 23 let. Zahraniční aplikace mají nainstalovány až starší respondenti ve věku 24 až 29 let.

Tabulka č. 29 Instalace zahraničních a českých aplikací podle velikosti bydliště

	vesnice do 2000 obyv.	město do 5000 obyvatel	město do 50 000 obyvatel	město do 100 000 obyvatel	město nad 100 000 obyvatel	Procenta
Má zahraniční aplikaci	7	5	8	7	5	33,3%
Má českou aplikaci	31	5	18	7	3	66,7%
celkem	38	10	24	14	8	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,942 ^a	4	0,041
Likelihood Ratio	9,951	4	0,041
N of Valid Cases	96		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,67.

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejnižší podíl nainstalovaných zahraničních mobilních aplikací mají respondenti, kteří bydlí v malých vesnicích do 2 000 obyvatel.

Tabulka č. 30 Instalace zahraničních a českých aplikací podle vzdělání

	Základní nebo vy	Středoškolské	Vysokoškolské	procenta
Má zahraniční apku	3	12	17	33,7%
Má jen českou apku	16	31	16	66,3%
celkem	19	43	33	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,698 ^a	3	0,008
Likelihood Ratio	12,475	3	0,006
N of Valid Cases	93		

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

Zdroj: Vlastní zpracování

Data v tabulce č. 30 prokazují, že nainstalování a používání zahraniční mobilní aplikace velmi výrazně souvisí se vzděláním respondentů. Domnívám se, že je to způsobeno tím, že s každým dosaženým stupněm vzdělání stoupá také znalost cizích jazyků a popřípadě i zájem dozvědět se více informací.

Tabulka č. 31 Instalace zahraničních a českých aplikací podle frekvence návštěv kostela.

	Každý den	Několikrát do týdne	Každou neděli	jednou měsíčně	procenta
Má zahraniční apku	5	15	11	0	33,3%
Má jen českou apku	6	12	41	3	66,7%
Celkem	11	27	52	3	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,698 ^a	3	0,008
Likelihood Ratio	12,475	3	0,006
N of Valid Cases	93		

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle tabulky č. 31 mají zahraniční mobilní aplikaci nainstalovanou respondenti, kteří chodí do kostela častěji. Naopak, kteří chodí do kostela méně často, mají nainstalovanou častěji pouze českou mobilní aplikaci.

Tabulka č. 32 Používání první nejoblíbenější aplikace podle počtu aplikací

	1-2 apky	3-4 apky	5 a více	procenta
Každý den	7	17	14	40%
Několikrát v týdnu	5	13	13	32,60%
několikrát do měsíce	9	6	2	17,9
Méně často	7	1	1	9,50%
celkem	28	37	30	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,690 ^a	6	0,002
Likelihood Ratio	20,114	6	0,003
N of Valid Cases	95		

a. 3 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,65.

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle tabulky č. 32 používání mobilních aplikací stoupá s počtem nainstalovaných aplikací, čím více aplikací mají respondenti nainstalovaných, tím častěji je i používají. Tento vztah platí i obráceně, čím méně mají respondenti nainstalovaných mobilních aplikací, tím méně často je i používají.

Tabulka č. 33 Způsob posilování víry aplikacemi podle počtu aplikací

	1-2 apky	3-4 apky	5 a více	procenta
Je po ruce	2	7	9	27,3%
Pomáhá při modlení	1	6	7	21,2%
Inspiruje	7	7	3	25,8%
Pomáhá jinak	7	8	2	25,8%
Celkem	17	28	21	100,0%

Zdroj: Vlastní zpracování

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,213 ^a	6	0,040
Likelihood Ratio	14,299	6	0,026
N of Valid Cases	66		

Zdroj: Vlastní zpracování

Údaje v tabulce č. 33 poukazují na souvislost mezi způsobem, jakým mobilní aplikace posilují osobní víru respondentů a počtem nainstalovaných aplikací. Ti respondenti, kteří mají nainstalovaný větší počet aplikací, vyzvedávají skutečnost, že aplikaci mají po ruce a že jim pomáhá při modlení. Ti respondenti, kteří mají nainstalovanou pouze jednu nebo dvě aplikace vyzvedávají jejich schopnost inspirovat a jinak pomáhat v posilování víry.

5 Shrnutí výsledků a závěr

V této části bakalářské práce shrnuji výsledky mého výzkumu. Snažila jsem se o zmapování užívání katolických aplikací v Královehradecké diecézi. Výzkum jsem z důvodu situace vyvolané pandemií Covid-19 musela provést elektronickou formou. Nemyslím si, že by to ve velké míře ovlivnilo sběr dat, protože se v tomto náboženském prostředí pohybují delší dobu.

Mým cílem bylo dopracovat se pomocí dílčích výzkumných otázek, které jsem v praktické části analyzovala, k odpovědi na základní výzkumnou otázku. Zjistila jsem, že aplikace náboženského charakteru má ve svém mobilním telefonu nainstalováno 88,1 % respondentů. Největší počet respondentů má nainstalovány 3 aplikace; 34,9 % respondentů používá svoji nejoblíbenější aplikaci každý den a 28,4 % respondentů používá svoji nejoblíbenější aplikaci několikrát týdně. Svoji druhou nejoblíbenější aplikaci 28,4 % respondentů používá několikrát do měsíce. Čím více aplikací mají respondenti nainstalovaných ve svém telefonu, tím častěji je používají.

Nejčastěji nainstalovanou českou aplikaci je Bible, která je rovněž nejvíce oblíbenou aplikací. Podle oblíbenosti za Bibli následují aplikace Izidor a Misál. Část respondentů má ve svém mobilním telefonu i zahraniční náboženské aplikace, z větší části v anglickém a slovenském jazyce. Několik respondentů má také aplikace v německém či latinském jazyce.

Podle vyjádření respondentů náboženské aplikace posilují jejich víru, myslí si to 76,4 % všech (37,6 % si myslí, že určitě ano a 38,8 %, že spíše ano). Jako způsob, kterým aplikace posilují víru, respondenti uvádějí, že aplikace jim přináší inspiraci. V souvislosti s inspirací mnoho respondentů uvedlo aplikaci Izidor. Respondenti rovněž vyzdvihují, že mohou aplikace využívat kdekoli a nemusejí s sebou mít knižní verze. Aplikace jsou vždy po ruce stejně jako mobilní telefon, který stačí pouze zapnout.

Následně jsem se zaměřila na používání nejoblíbenější aplikace podle základních sociálních charakteristik respondentů. Mezi frekvencí používání aplikací a pohlavím, věkem, zaměstnaneckým statutem, religiozitou a otce a nejvyšším dosaženým vzděláním se v mém výzkumném souboru neprokázala žádná souvislost. Souvislost

vystupuje pouze mezi frekvencí používání nejoblíbenější aplikace a frekvencí návštěv kostela a velikostí bydliště. Respondenti, kteří každý den chodí do kostela, rovněž každý den používají náboženskou aplikaci. Častěji používají mobilní aplikace respondenti, kteří bydlí v obcích do 2 000 obyvatel.

Instalace aplikace souvisí s věkem a nejvyšším dosaženým vzděláním respondentů. Respondenti ve věku 18 až 23 let mají nejčastěji nainstalovanou pouze českou aplikaci. Zahraniční aplikace mají nainstalovány nejčastěji respondenti ve věkové skupině 24 až 29 let, kde předpokládám větší znalost cizích jazyků, především angličtiny. České aplikace mají nainstalovány respondenti se základním vzděláním, vyučení a se středoškolským vzděláním. Zahraniční aplikace používají respondenti s vysokoškolským vzděláním. Respondenti, kteří chodí do kostela každou neděli, používají převážně pouze české aplikace. Zahraniční aplikace používají nejčastěji respondenti, kteří chodí do kostela několikrát týdně.

Myslím si, že některé informace o používání katolických aplikací z mého výzkumu mohou přispět k prohloubení znalostí o využívání moderních technologií v katolické církvi. Protože jsem výzkum provedla jen na malém vzorku respondentů, výsledky nemohou být považovány za statisticky významné. Ale myslím si, že dovolují pozorovat zajímavé jevy. Předpokládám, že jsem tímto výzkumem poukázala na možnosti dalšího zkoumání v této oblasti, především z hlediska posouzení vlivu moderních technologií na osobní víru věřících.

Seznam použité literatury

Knihy

- [1] Balík, S., Fasora, L., Hannuš, J., Vlha Marek.2015. *Český antiklerikalismus: zdroje, témata a podoba českého antiklerikalismu v letech 1848-1938*. Praha: Argo
- [2] Beyer Peter. 2000. *Religion and Globalization*. New Delhi: SAGE Publications
- [3] Dobbelaere, K. 2004. *Secularization: An Analysis at Three Levels*. Brussels: P.I.E.-Peter Lang
- [4] Disman. 2002. *Jak se vyrábí sociologická znalost*: Karolinum
- [5] Hamplová, D, Řeháková. Blanka, 2009. Česká religiozita počátku 3. tisíciletí: Výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008–Náboženství. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
- [6] Heidi A. Cambell. 2013. *Digital Religion*. USA and Canada: Routledge Taylor and Francis group
- [7] Hendl. J. 2012. Přehled statistických metod. Praha:Portál
- [8] Jandourek, J. 2003. *Úvod do sociologie*. Praha: Portál.
- [9] Nešpor Z. 2020. *Česká a slovenská religiozita po rozpadu společného státu*. Praha: Karolinum
- [10] Rabušic L, Kusá Z. 2020. *Odděleně spolu? Česko a Slovensko optikou vývoje hodnot po roce 1991*. Slovart Olomouc: Filozofická fakulta Univerzita Palackého
- [11] Šubrt, J. 2014. *Soudobá sociologie VI*. Praha: Karolinum
- [12] Václavík, D. 2010. Náboženství a moderní česká společnost. Praha: Grada
- [13] Vido, R. 2011. *Konec velkého vyprávění? Sekularizace v sociologické perspektivě*. Brno: Masarykova univerzita

Články v časopisech a sbornících

[14] Havelka. M. 2012. „*Odkouzlení“ versus sekularizace?!*“ Fakulta humanitních studií UK Praha (5) 565-578

Elektronické zdroje

[15] Macháně. J. 2004. „Kvas a země v celosvětové síti“ [online]. [cit. 29.5. 2020]
Dostupné z <https://www.katyd.cz/clanky/trziste-kde-naleznete-krestanstvi.html>

[16] Rádio Proglas, 2005. „Historie Radia Proglas“ [online]. [cit. 25.6. 2020]
Dostupné z <https://www.proglas.cz/o-nas-a-s-nami/o-proglasu/historie/>

[17] The Bible App. 2020. „Get the Bible App for“ [online]. [19.10. 2020] Dostupné z <https://www.youversion.com/the-bible-app/>

Webové stránky

<http://www.radiovaticana.va/cec/>

<https://www.cirkev.cz/cs/radio-proglas>

<https://www.tvnoe.cz/>

<https://play.google.com/store>

<http://www.radiovaticana.va/cec/>

Přílohy

Příloha 1: Dotazník

Příloha 2: Seznam tabulek

Příloha 4: Seznam obrázků

Dotazník

Nejoblíbenější české katolické aplikace mladých věřících v Královéhradecké diecézi

Dobrý den,

jmenuji se Anna Moravcová a jako studentka sociologie na Univerzitě Hradec Králové píšu bakalářskou práci o tom, jakým způsobem používají katolické aplikace do chytrých telefonů mladí lidé z Královéhradecké diecéze. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, který poskytne nezbytné údaje pro mou bakalářskou práci.

Informace, které mi sdělíte, jsou ANONYMNÍ. O výsledcích průzkumu Vás budu informovat prostřednictvím emailové adresy, kterou mi můžete na konci dotazníku poskytnout. Vyplnění dotazníku Vám zabere jen chvilku! Děkuji za pomoc

1. Máte ve svém mobilním telefonu českou katolickou aplikaci? (Například Bible, Breviář, ..)

1. Ano
2. Ne

2. Které české katolické aplikace máte nainstalovány

1.	Bible
2.	Izidor
3.	Kancionál
4.	Katechismus
5.	Misál
6.	Modlitby
7.	Rádio Proglas
8.	Růženec se slovem Božím
9.	S Bohem na cestách
10.	Tv Noe
11.	Tweetuj s Bohem
12.	Zpěvník pro scholy
13.	Další:

3. Jaká je Vaše nejoblíbenější česká aplikace?

1.	Bible
2.	Izidor
3.	Kancionál
4.	Katechismus
5.	Misál
6.	Modlitby
7.	Rádio Proglas
8.	Růženec se slovem Božím
9.	S Bohem na cestách
10.	Tv Noe
11.	Tweetuj s Bohem
12.	Zpěvník pro scholy
13	Další:

4. Jaká je Vaše druhá nejoblíbenější česká aplikace (Volitelné)

1.	Bible
2.	Izidor
3.	Kancionál
4.	Katechismus
5.	Misál
6.	Modlitby
7.	Rádio Proglas
8.	Růženec se slovem Božím
9.	S Bohem na cestách
10.	Tv Noe
11.	Tweetuj s Bohem
12.	Zpěvník pro scholy
13	Další:

5. Máte ve svém mobilním telefonu nainstalovanou zahraniční katolickou aplikaci?

1. Ne
2. Ano

6. otázka

Uveďte prosím název zahraničních aplikací

7. Jak často používáte svou první nejoblíbenější aplikaci?

1. Každý den
2. Několikrát v týdnu
3. Několikrát do měsíce
4. Méně často
5. Nevím, nechci odpovédět

8. Jak často používáte svou druhou nejoblíbenější aplikaci

1. Každý den
2. Několikrát v týdnu
3. Několikrát do měsíce
4. Méně často
5. Nevím, nechci odpovédět

9. Posilují aplikace Vaši osobní víru?

1. Určitě ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Určitě ne
5. Nevím, nechci odpovédět

10. otázka (volitelná)

Můžete několika slovy povědět, proč posilují nebo neposilují Vaši osobní víru? (Moc by mě to pomohlo)

11. Pohlaví

1. Muž
2. žena

12. Věk

1. Méně než 18 let
2. 18 – 23 let
3. 24 – 29 let
4. 30 – 35 let

13. Bydliště

1. Vesnice do 2000 obyvatel
2. Vesnice, město do 5000 obyvatel
3. Město do 50 000 obyvatel
4. Město do 100 000 obyvatel
5. Město nad 100 000 obyvatel

14. Zaměstnanecký status

1. Student, studentka
2. Samostatný/á – podnikatel, živnostník, svobodné povolání
3. Zaměstnanec, zaměstnankyně
4. Pobíratel/ka důchodu – v nezaměstnanosti, invalidního apod.
5. Nechci odpovédět

15. Nejvyšší dosažené vzdělání

1. Základní nebo vyučení
2. Středoškolské
3. Vysokoškolské
4. Nechci odpovédět

16. Jak často chodíte do kostela?

1. Každý den
2. Několikrát do týdne
3. Každou neděli
4. Přibližně jednou měsíčně
5. Několikrát ročně
6. Alespoň jednou ročně
7. Nechci odpovědět

17. Je Vaše matka věřící?

1. Ano
2. Ne
3. Nevím
4. Nechci odpovědět

18. Je Váš otec věřící?

1. Ano
2. Ne
3. Nevím
4. Nechci odpovědět

Seznam tabulek

1. Struktura obyvatel podle konfese
2. Počet osob hlásících se ke katolické víře v letech 2001-2011
3. Pohlaví respondentů
4. Věk respondentů
5. Zaměstnanecký status
6. Nejvyšší dosažené vzdělání
7. Velikost bydliště respondentů
8. Má nainstalovanou katolickou mobilní aplikaci
9. Zkušenost s mobilními aplikacemi podle věku
10. Nejoblíbenější aplikace
11. Druhá nejoblíbenější aplikace
12. Pořadí nejoblíbenější aplikací podle obou voleb
13. Zahraniční aplikace (Slovenské a Polské)
14. Zahraniční aplikace (Latinské, Německé, Anglické)
15. Frekvence používání nejoblíbenější aplikace
16. Frekvence používání druhé nejoblíbenější aplikace
17. Posilují mobilní aplikace osobní víru?
- 18a. Způsoby, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru první volba
- 18b. Způsoby, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru druhá volba
19. Způsoby, kterými mobilní aplikace posilují osobní víru podle obou voleb
20. Používání nejoblíbenější aplikace podle pohlaví
21. Používání nejoblíbenější aplikace podle věku

23. Používání nejoblíbenější aplikace podle zaměstnaneckého statusu
24. Používání nejoblíbenější aplikace podle nejvyššího dosaženého vzdělání
25. Používání nejoblíbenější aplikace na religiozitu otce
26. Používání nejoblíbenější aplikace podle frekvence návštěv kostela
27. Používání nejoblíbenější aplikace na bydliště
28. Instalace zahraniční a české aplikace podle věku
29. Instalace zahraniční a české aplikace podle velikosti bydliště
30. Instalace zahraniční a české aplikace podle vzdělání
31. Instalace zahraniční a české aplikace podle návštěvnosti kostela
32. Používání první nejoblíbenější aplikace podle počtu aplikací
33. Způsob posilování víry aplikacemi podle počtu aplikací

Seznam obrázků

1. Území Královéhradecké diecéze